

Delgivingar 2022

46

2022KS24

Myndigheters och kommuners rapportering till vattenmyndigheterna om genomförandet av åtgärdsprogram 2016-2021.

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2016-2021 riktar åtgärder till 11 nationella myndigheter och samtliga länsstyrelser och kommuner. Utöver att genomföra de myndighetsspecifika åtgärderna ska myndigheter och kommuner, enligt åtgärd 1 i åtgärdsprogrammet, årligen rapportera till vattenmyndigheterna om genomförandet av sina respektive åtgärder.

Rapporteringen utgör underlag för uppföljning av genomförda åtgärder, för att bedöma huruvida fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten kommer att uppnås eller ej. Rapporteringen utgör även underlag för revideringen av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2021-2027.

Frågorna är generellt desamma som tidigare år eftersom vi närmar oss slutet på förvaltningscykeln och vill kunna jämföra återrapporteringssvaren för 2021 med tidigare år. Årets rapportering ger genom utökade svarsalternativ möjlighet för länsstyrelser och kommuner att med egna ord beskriva eventuella begränsningar i arbetet med genomförandet av åtgärderna. Det har tillkommit två frågor där vi välkomnar tips och idéer inför kommande återrapportering samt om det är något ni önskar lyfta fram i det arbete ni genomfört inom vattenförvaltning under perioden 2016-2021.

För nationella myndigheter finns det frågor som ska besvaras och uppgifter som ska lämnas in som bilaga till detta missiv. Svaren sänds in digitalt till vattenmyndigheten.vastragotaland@lansstyrelsen.se, var vänlig ange diarienummer 537-47403-2021 i e-postmeddelandets ärendemening.

Kommuner och länsstyrelser besvarar frågor via unika webbformulär. E-post med länk till webbformuläret har skickats till den officiella e-postbrevlådan för respektive länsstyrelse och kommun den 1 december 2021. De länsstyrelser och kommuner som berörs av fler än ett vattendistrikt behöver bara lämna ett svar.

Alla svar ska vara vattenmyndigheterna tillhanda **senast den 28 februari 2022**.

Vattenmyndigheterna i samverkan genom

Peter Sandwall

Landsbövding i Kalmar län

Ordförande i Vattendelegeringen för Södra Östersjöns vattendistrikt

Vid eventuella frågor kontaktas:

Frida Ramberg

Länsstyrelsen Västra Götalands län, Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt

Tel: 010-224 42 35

E-post: frida.ramberg@lansstyrelsen.se

Marie Wennerbäck

Länsstyrelsen i Norrbottens län, Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt

Tel: 010-225 52 74

E-post: marie.wennerback@lansstyrelsen.se

Daniel Knutsson

Länsstyrelsen Västernorrland, Vattenmyndigheten i Bottenhavets vattendistrikt

Tel: 0611-34 92 75

E-post: daniel.knutsson@lansstyrelsen.se

Sammanfattningssida:

Frågor till kommunerna för rapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2021

Här kan du se din svar, skriva ut dina svar eller exportera/spara dem till en PDF.

Information

Detta ärende riktar sig till kommunens förvaltningar för dricksvattenfrågor, VA-frågor, samhällsplanering samt miljötillsyn och prövning. Vattenmyndigheterna önskar ett samlat svar från kommunen.

Rapporteringen är indelad i 5 delar där:

- Del 1 handlar om miljötillsyn och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning för miljöfrågor.
- Del 2 handlar om dricksvattenskydd och vattenuttag och riktas i huvudsak till kommunens dricksvattenproducent.
- Del 3 handlar om fysisk planering och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning för planeringsfrågor.
- Del 4 handlar om dagvatten och vatten- och avloppsvattenplaner och riktas både till kommunens förvaltning för tekniska frågor samt förvaltningen för planeringsfrågor
- Del 5 innehåller frågor som är nya och som avser bidra till omarbetningen av återrapporeringen till nästa förvaltningscykel.

Samtliga frågor för återrapporeringen finns i denna webb-enkät.

Förslag på arbetsgång:

1. Ansvarig handläggare för rapporteringen utses.
2. Ansvarig handläggare skickar ut rapporteringsfrågorna till de förvaltningar som berörs (se indelning ovan).
3. Berörda förvaltningar svarar för sin del i enkäten och skickar tillbaka till ansvarig handläggare som ser över att samtliga frågor är besvarade och skickar in svaren.
4. Eventuell redovisning för kommunstyrelse. Kan göras tidigare i processen.

Bakgrund och syfte med återrapporeringen

De fem vattenmyndigheterna har beslutat om åtgärdsprogram för vattenförvaltnings-cykeln 2016–2021 samt åtgärdsprogram för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten 2018–2021. Programmen riktar åtgärder till centrala myndigheter och till samtliga länsstyrelser och kommuner. Utöver att genomföra de myndighetsspecifika åtgärderna ska myndigheterna, länsstyrelserna och kommunerna årligen rapportera till de fem vattenmyndigheterna om genomförandet av åtgärderna, den så kallade återrapporeringen.

Åtgärderna till myndigheter och kommuner är likalydande i de fem programmen och därför genomförs

återrapporteringen gemensamt.

Återrapporteringen omfattar de insatser som utförts i enlighet med de uppdrag som preciserats i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2016 – 2021, med syfte att miljökvalitetsnormerna för vatten ska följas. Rapporteringen möjliggör vattenmyndigheternas bedömning av åtgärdernas effekt i relation till de miljökvalitetsnormer som ska följas. För att bättre följa framstegen i åtgärdsarbetet och för att förbättra kopplingen till effekter i miljön kommer både kvantitativa och kvalitativa underlag att behöva rapporteras in från åtgärdsmyndigheter och kommuner.

Återrapporteringen av genomförda åtgärder behövs även för att Sverige ska kunna genomföra rapporteringar av åtgärdsprogrammets genomförande till EU-kommissionen. Du hittar kommunåtgärderna på [vattenmyndigheternas webbsida](#). Information finns även att hitta på [Storymaps kommunala åtgärder](#).

Spara och fortsätt senare

Längst ner på varje sida finns knappen **Spara och fortsätt senare**.

När du klickat på knappen får du upp en sida där du kan välja att kopiera länken till enkäten eller ange din e-postadress för att få e-post med länken till enkäten. När du använder denna funktion är det viktigt att du kontrollera att e-postadressen är korrekt. Använd länken för att fortsätta där du slutade.

Skicka in dina synpunkter

På sista sidan finns knappen **Skicka in dina synpunkter**. Nu får du upp en sammanfattningssida. På denna sida kan du exportera dina svar till PDF eller skicka sammanfattningssidan med e-post.

Längst ner på sidan får du möjlighet att **redigera dina svar eller avsluta**.

Det är först när du klickar på **Avsluta** som dina synpunkter skickas in.

Ditt svar blir en allmän handling.

Har enkäten förankrats i kommunstyrelsen?

Svaren på enkäten kommer förankras i efterhand

För vilken kommun svarar du på den här enkäten? *

Härryda kommun

Välj vilket/vilka vattendistrikt kommunen tillhör: *

Västerhavets vattendistrikt

Del 1. Miljötillsyn (åtgärd 1, 2, 3, 4, 5c)

1. Har miljö kvalitetsnormerna för vatten använts som prioritering i kommunens behovsutredning?

I behovsutredningen är inte miljö kvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen

1.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

1.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Övrigt/Annat

Vi håller på att göra om behovsutredningen och ska i den tydliggöra vad som ligger till grund för behoven, då kommer MKN vatten vara en del

2. Har miljö kvalitetsnormer för vatten använts som prioritering i planering av den egeninitierade tillsynen i kommunens tillsynsplan?

I tillsynsplanen är inte miljö kvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen

2.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

2.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Övrigt/Annat

Vi håller på att göra om behovsutredningen och ska i den tydliggöra vad som ligger till grund för behoven, då kommer MKN vatten vara en del

3. Hur många tillsynsobjekt av nedanstående verksamheter har kommunen tillsyn över samt årligt tillsynsbehov och genomförd tillsyn under 2021?

Hämta uppgifterna om tillsynsbehov från kommunens behovsutredning enligt §6 miljötillsynsförordningen (2011:13).

3.1 Tillståndspliktig (B) djurhållning

Antal objekt:	0
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	Inga svar
Genomförd tillsyn, antal dagar:	Inga svar

3.2 Anmälningspliktig djurhållning (C), uppskattat antal

Antal objekt:	0
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	Inga svar
Genomförd tillsyn, antal dagar:	Inga svar

3.3 Djurhållning och/eller växtodling (U), uppskattat antal

Antal objekt:	250
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	20
Genomförd tillsyn, antal dagar:	Inga svar

3.4 Hästgård* uppskattat antal

* Hästgårdar med mer än 10 hästar utanför känsligt område och mer än 2 hästar i känsligt område enligt kraven på tät lagring av gödsel.

Antal objekt:	175
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	15
Genomförd tillsyn, antal dagar:	5

3.5 Avloppsreningsanläggning >2000 pe

Antal objekt:	1
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	4
Genomförd tillsyn, antal dagar:	4

3.6 Avloppsreningsanläggning >200 pe

Antal objekt:	2
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	4
Genomförd tillsyn, antal dagar:	1

3.7 Avloppsreningsanläggning 26-200 pe, uppskattat antal

Antal objekt:	11
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	5
Genomförd tillsyn, antal dagar:	5

3.8 Avloppsledningsnät*

**Med avloppsledningsnät avses sådana som är allmänna enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och hörande till avloppsreningsanläggning. Verksamhetsutövare kan ha ett eller flera avloppsledningsnät som leder till en eller flera avloppsreningsanläggningar.*

Antal objekt:	3
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	1
Genomförd tillsyn, antal dagar:	1

3.9 Små avlopp <25 pe, uppskattat antal

Antal objekt:	3500
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	900
Genomförd tillsyn, antal dagar:	25

3.10 Vattenskyddsområde allmänna*

**Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen.*

Antal objekt:	4
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	Inga svar
Genomförd tillsyn, antal dagar:	Inga svar

3.11 Verksamhet (åtgärd 5) Vattenskyddsområde enskilda*

*Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen.

Antal objekt:	0
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	Inga svar
Genomförd tillsyn, antal dagar:	Inga svar

4. Tas hänsyn till miljö kvalitetsnormer för vatten vid tillsyn av:

4.1. Jordbruksverksamheter enligt åtgärd 2?

Ja

4.1.1 Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att minska näringsläckage vidtagits?

Inga åtgärder har behövt vidtagas. Arbetar för gödsel- och sprutfria zoner

4.1.2 Om inte, vad var anledningen?(Flera svar kan anges).

Inga svar

4.2 Avloppsledningsnät och avloppsreningsverk enligt åtgärd 3?

Ja

4.2.1 Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av näringsämnen, prioriterade och särskilt förorenade ämnen vidtagits?

VU sköter sig bra, inga åtgärder har behövts

4.2.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Resursbrist

4.3 Enskilda avlopp enligt åtgärd 3?

Ja

4.3.1 Om ja, utveckla hur. Exempelvis, har tillsynen medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av kväve och fosfor vidtagits?

Vi ställer krav på hög skyddsnivå

4.3.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

5. Tillämpar kommunen krav på hög skyddsnivå, eller högre, där det behövs för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten?

Ja

5.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Använder GIS-stöd som finns och ställer villkor i avloppsbeslut

5.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

6. Hur många större enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller producerar >10 m³/dygn) finns det totalt inom kommunen?

Ange antal eller ange "Vet ej":

2

7. Hur många av de större enskilda vattentäkterna har någon form av skydd? (Vattenskyddsområde enligt 7 kap miljöbalken, lokala skyddsföreskrifter, annat.)

Ange antal (enbart siffror):

0

8. Pågår/planeras arbete för att skydda enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller har ett uttag på mer än 10 m³/dygn) till exempel genom vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter eller genom lokala hälsoskyddsföreskrifter?

Nej

8.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

8.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

Miljötillsyn

9. Med avseende på PFOS i ytvatten och PFAS (summa 11) i grundvatten, har kommunen:

Inga svar

9.1 Påbörjat arbetet med att identifiera verksamheter och områden som bidrar till att miljökvalitetsnormen inte följs:

Nej

9.1.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

9.1.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Resursbrist
Inte prioriterat

9.2 Genomfört åtgärder för att begränsa fortsatt spridning av PFAS och PFOS från dessa verksamheter och områden?

Nej

9.2.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

9.2.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

9.3 Tagit fram en långsiktig plan för att stoppa eller begränsa kommande utsläpp och spridning? Exempelvis kemikalieplan eller annan likande plan.

Nej

9.3.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

9.3.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Resursbrist
Inte prioriterat

9.4 Utövat tillsyn på den kommunala räddningstjänstorganisationen och ställt krav på hantering av brandskum som innehåller något av ämnena i PFAS (summa 11) så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas?

Nej

9.4.1 Beskriv kortfattat vad som har gjorts:

Inga svar

9.4.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Resursbrist
Inte prioriterat

10. Har kommunen verkat för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning, genom till exempel:

Inga svar

10.1 Informationsinsatser, till exempel om hur fastbränsleledning kan påverka människors hälsa och miljön och vad som kan göras för att minska utsläppen av dioxiner och andra luftföroreningar?

Nej

10.2 Rådgivning som främjar lägre utsläpp av dioxiner och andra luftföroreningar?

Nej

10.3 Begränsningar för eldning av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt och tätbebyggt område?

Ja

10.4 Erbjuder kostnadsfri borttransport av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt och tätbebyggt område?

Nej

10.5 Verkar för en omställning till värmeförsörjning som ger mindre utsläpp, till exempel centraliserade fjärrvärmesystem eller små kraftvärmeverk?

Nej

10.6 Beskriv kortfattat vad som har gjorts inom ovan frågor (10.1-10.5):

Kommunen har lokala föreskrifter som reglerar eldning inom tätbebyggt område

Del 2. Dricksvattenskydd och vattenuttag (åtgärd 5a, 5b, 5e)

Åtgärd 5a

11. Hur många aktiva vattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal: 3

11.1 Av de vattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

Ange antal: 3

12. Hur många reservvattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal: 0

12.1 Av de reservvattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

Ange antal: 0

13. Finns utpekade framtida vattentäkter för er kommun (vattentäkten kan ligga i en annan kommun), tex i regional vattenförsörjningsplan, vattenplan eller motsvarande?

Ja

13.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Ny grundvattentäkt i Hällingsjö planeras tas i drift 2022. ☐
Nytt vattenverk i Hindås planeras stå klart hösten 2023 med Västra Nedsjön som vattentäkt.

13.2 Om ja på fråga 13, arbetar kommunen med att skydda dem?

Ja, arbetet med ett vattenskyddsområde för den nya grundvattentäkten i Hällingsjö pågår. ☐
Utökat vattenskyddsområde för Västra Nedsjön pågår hos Länsstyrelsen.

13.3 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

14. För de vattentäkter som saknar skydd, pågår eller planeras arbete med att ta fram vattenskyddsområde?

Nej

14.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

14.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

Åtgärd 5b

15. Hur många av kommunens befintliga vattenskyddsområden är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 januari 1999)?

Ange antal:

1

16. Med syfte att säkerställa att vattentäkter har ett erforderligt skydd, har kommunen gjort en översyn av vattenskyddsområdets föreskrifter och/eller avgränsningar för vattenskyddsområden som är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 januari 1999)?

Ja

16.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Utökat vattenskyddsområde pågår för Västra Nedsjön.

16.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Övrigt/Annat

17. Hur många av de befintliga vattenskyddsområdena behöver revideras för att uppnå ett tillfredsställande skydd?

Ange antal inom kommunen:	1
Ange antal delade med andra kommuner:	Inga svar

17.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

17.2 Om ni inte arbetar med revidering av vattenskyddsområden, var god kommentera:

Inga svar

Åtgärd 5e

18. Hur många av kommunens aktiva vattentäkter har tillstånd för vattenuttag?

Ange antal:	4
-------------	---

18.1 Pågår eller planeras arbete med att säkerställa tillstånd till vattenuttag för kommunens vattentäkter?

Nej

18.2 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

18.3 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Övrigt/Annat
nödvändiga vattendomar finns

Del 3. Fysisk planering (åtgärd 5d, 6)

19. Har kommunen inarbetat den regionala vattenförsörjningsplanen i översiktsplanen enligt åtgärd 5d?

Ja

19.1 Hur används den regionala vattenförsörjningsplanen i kommunens översikts- och detaljplanering?

	Ja	Nej
Som ett tematiskt tillägg till gällande översiktsplan	☐	☒
Som en fristående del som ger underlag till översiktsplanen	☒	☐
Som en ingående del av kommunens VA-plan	☐	☒
Som en fristående del som ger underlag till kommunens VA-plan	☒	☐
Genom en vattenöversikt	☐	☒
Genom en vattenplan	☐	☒
Annat (ange vad)	☐	☐

19.2 Om nej på fråga 19, kommentera gärna.

Inga svar

20. Har kommunen genomfört en miljöbedömning av översiktsplanen där ni tagit med miljökvalitetsnormer för vatten?

Ja

20.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Kommunen har tagit fram en kommunövergripande skyfallskartering till den nya översiktsplanen

20.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

21. Har kommunen tagit hänsyn till åtgärdsbehov som finns i VISS för de vattenförekomster som berörs av översiktsplanen?

Nej

21.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

21.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

22. Har kommunen tagit hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för vatten för vattenförekomster och avrinningsområden som berörs av översiktsplanen?

Ja

22.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

22.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

23. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till arbetet med gällande översiktsplan för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten?

Nej

23.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Inga svar

23.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Resursbrist
Kunskapsbrist
Bristande vägledning

24. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till detaljplanearbetet för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten?

Ja

24.1 Kommentera hur ni arbetar med detta:

Kommunen arbetar aktivt med omhändertagande av dagvatten; fördröjning, rening både i detaljplanearbete och bygglovsskede.

24.2 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

Del 4. Dagvatten och Vatten- och avloppsvattenplaner (åtgärd 7, 8)

25. Har kommunen en vatten- och avloppsvattenplan i enlighet med åtgärd 7?

Ja

25.1 Om ja (alternativt att planen är under framtagande), har kommunen tagit hänsyn till miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster vid framtagandet av vatten- och avloppsvattenplanen?

Ja

25.2 Om ja, förklara kortfattat hur:

Inga svar

25.3 Om ja, vilken omfattning har planen?

Vattenförsörjning för hela kommunen

25.4 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

26. Har kommunen en plan, strategi, policy eller liknande för hantering av dagvatten i syfte att begränsa utsläpp till vattenmiljöer? Planen kan ingå i en VA-plan eller vara fristående.

Ja

26.1 Kommentera hur ni arbetar med detta samt länka till planen/strategin/policyn:

Kommunen har en dagvattenpolicy som håller på att uppdateras. Policyn är en del av avloppsförsörjningsplan.

26.2 Om ja, har miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster beaktats vid framtagandet av dagvattenplanen/strategin/policyn?

Ja

26.3 Om ja, förklara kortfattat hur:

I första hand för fördröjning och miljönyttan med att rena i marken.

26.4 Om inte, vad var anledningen? (Flera svar kan anges).

Inga svar

Del 5. Extra frågor

27. Är det något utöver det som framkommit i enkäten som ni vill framföra om arbetet med vattenförvaltning i er kommun?

Kommunen har långsiktiga planer på ett tätare samarbete mellan olika verksamheter inom kommunen som måste förhålla sig till gällande alla vattenfrågor.

28. Till nästa förvaltningscykel avser vattenmyndigheterna förändra arbetet med återrapporteringen och se över frågorna i förhållande till de nya åtgärdsprogrammen. Vi vill därför gärna ha era synpunkter och idéer. Skriv gärna ner tips och idéer inför det arbetet.

Inga svar

28.1 Vill ni vara med i en referensgrupp för att omarbeta återrapporteringens nya frågor? Vattenmyndigheterna kommer i så fall eventuellt kontakta er.

Nej

Datum
2022-02-18

Dnr
2022KS90 212

Yttrande över Översiktsplan för Lerums kommun – granskningshandling

Lerums kommun har ett pågående arbete med att ta fram en ny översiktsplan som ska ersätta befintlig som antogs 2008. Förslaget är föremål för granskning under perioden 3 februari till 3 april 2022. Det nya förslaget till översiktsplan redovisas i digitalt format. Härryda kommun har tagit del av granskningshandlingen och anser att den är tydlig, kort och koncis. Det är lätt att förstå Lerums framtidsvision.

Härryda kommun vidhåller synpunkter och kommentarer framförda under samråd, yttrande daterat 2021-09-03.

Kommunen noterar att infrastrukturens reservat har tagits bort för föreslagen tvärförbindelse i nord-sydlig riktning mellan Landvetter, E20 samt väg 190 och att inriktningen istället redovisas som pilar i strategikartan.

Härryda kommun ser fortsatt positivt på Lerums förslag att utreda möjligheterna för en tvärlänk. Tvärförbindelsen, som på sikt även kan vara en del av en ringled runt Göteborg, skulle komma att knyta Lerums kommun närmare Landvetter flygplats och innebära kortare avstånd till stora delar av Göteborgsregionen med dess arbetsmarknad. En tvärlänk hade även för Härrydans del inneburit kortare avstånd till stora delar av Göteborgsregionen och till andra regioner utmed E20. Härryda välkomnar ett mellankommunalt samarbete kring tvärförbindelsen.

Härryda välkomnar även en dialog kring planerad utbyggnad av verksamhetsområdet vid Jonsered-Jeriko och den trafik verksamheten kan komma att alstra, vilken kan komma att påverka Härryda kommun.

Härryda kommun anser likt Lerum att det behövs en bred regional samverkan i frågor som rör utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik.

Peter Lönn
Kommundirektör

Kvalitet, säkerhet och arbetsmiljö

§ 97 e) Årsrapport med måluppföljning

VD redovisade Gryaab AB:s årsrapport med måluppföljning, Bilaga D.

Beslut

Styrelsen beslutade att godkänna den redovisade rapporten och att skicka denna till kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.

Beslut under denna punkt förklarades omedelbart justerade.

Vid protokollet

Marten Tagaeus

Sekreterare

Claudia Nistor-Pedri

1:a vice ordförande

Peter Rundström

Justerande

Beslutsunderlag

Styrelsen 220204

Telefon: [031 64 74 00](tel:031647400)

Handläggare: Karin van der Salm

Mejladress: karin.van.der.salm@gryaab.se

Årsrapport 2021 med måluppföljning m.m.

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Årsrapport 2021, enligt bilaga 1, godkänns och skickas till kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.
2. Beslutet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Gryaab AB ska inom ramen för kommunstyrelsernas uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelserna. Det sker bland annat genom de ordinarie uppföljningsrapporterna. I årsrapporten delges viktig styrinformation så som övergripande utveckling och analys av verksamhet, personal och ekonomi.

Årsrapport 2021 följer samma struktur som tidigare. Avsnitten 1-3 är avsedda för Gryaabs rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen, avsnitt 4 utgör uppföljning till Göteborgs Stadshus AB medan rapportering till styrelsen sker i avsnitten 5-6. Som bilagor till årsrapporten ligger följande:

1. Barnbokslut 2021 - nulägesanalys
2. Måluppföljning 2021
3. Rapport Särskild uppföljning till Stadens och Stadshus årsredovisningar 2021
4. Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete
5. Extra månadsuppföljning november 2021

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Beslutet har behandlats på samverkansgruppsmöte den 28 januari 2022.

Bilagor

1. Årsrapport 2021

Ärendet

Styrelsen har att ta ställning till förslag till årsrapport 2021 (bilaga 1) som ska redovisas till Kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och övriga delägarkommuners kommunstyrelser. Som bilaga till årsrapporten finns även barnbokslut 2021, måluppföljning för 2021 samt tre rapporter som Gryaab redan har skickat in.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Gryaab AB ska inom ramen för kommunstyrelsernas uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelserna. Det sker bland annat genom de ordinarie uppföljningsrapporterna. Sista dag för beslut i styrelse avseende årsrapporten är den 15 februari 2022.

Årsrapport 2021

Årsrapport 2021 följer samma struktur som tidigare. Avsnitten 1-3 är avsedda för Gryaabs rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen, avsnitt 4 utgör uppföljning till Göteborgs Stadshus AB medan rapportering till styrelsen sker i avsnitten 5-6. Som bilagor till årsrapporten ligger följande:

1. Barnbokslut 2021 - nulägesanalys
2. Måluppföljning 2021
3. Rapport Särskild uppföljning till Stadens och Stadshus årsredovisningar 2021
4. Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete
5. Extra månadsuppföljning november 2021

I årsrapporten delges viktig styrinformation så som övergripande utveckling och analys av verksamhet, personal och ekonomi. Under 2021 har reningsverksamheten uppfyllt samtliga miljökrav med god marginal. Gryaabs resultat uppgick till 26,2 mkr jämfört med budgeterat resultat på 12,5 mkr. Till bokslutsdispositioner avsattes 26,5 mkr vilket gav ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatt på -0,3 mkr. Årets avgiftsuttag har uppgått till 333 mkr vilket i samband med bokslutet visat sig innebära ett överuttag med 13,7 mkr. Utifrån ett konstaterat överuttag har Gryaab, i enlighet med Lagen om Allmänna Vattentjänster reducerat avgiftsintäkterna med detta belopp och bokfört motsvarande belopp som en skuld till delägarkommunerna. Den positiva budgetavvikelsen förklaras av kraftigt ökade sidointäkter, en hög

kostnadsmedvetenhet samt framflyttade aktiviteter på grund av pandemin. Gryaab påverkades av pandemin även 2021 och alla medarbetare har behövt göra Anpassningar i sin vardag. Gryaabs uppdrag och resultat har ej påverkats negativt av pandemin.

Gryaab har utifrån de risker som finns med ökade flöden och åldern på Gryaabs transportsystem gjort en översyn på det organisatoriska ansvaret och de personella resursbehoven. Överföringskapaciteten under Mölndalsån kommer genom två nya förbindelseledningar att ökas och förväntas vara färdigställd 2025.

Barnbokslut 2021 nulägesanalys

Kommunfullmäktige gav den 16 juni 2020 i uppdrag till samtliga nämnder och styrelser att upprätta ett barnbokslut. Gryaab har upprättat ett barnbokslut i enlighet med Göteborgs Stads anvisningar.

Måluppfyllelse 2021

Rapporten visar uppfyllelsen av Gryaabs mål för 2021 och hur Gryaab arbetat med de övergripande verksamhetsmålen från Göteborgs Stads budget för 2021.

Måluppfyllelsen är överlag mycket god. Gryaab har uppfyllt majoriteten av bolagets mål. Nedan berörs några av de mål som inte helt uppfylldes eller som har prioriterats om.

Ett mål som inte uppfylldes

Gryaab har ett mål som inte uppfylldes. Det avser målet att mindre än 1 % av flödet ska förbiledas biologisk rening under tertial 2. Resultat blev 2,1 % och beror på att höga flöden i augusti 2021 orsakade stor förbiledning.

Mål som uppfylldes delvis

Gryaab har ett antal mål eller åtgärder kopplade till mål som uppfylldes delvis.

- Gryaabs totala användning av metanol har bestått av minst 20 % fossilfri metanol.
- Samtliga åtgärder från industriluftstuderingen har genomförts.
- Underhållsplanen för 2021 ska vara helt genomförd.
- Gryaab ska ha tagit fram ett färdigt förslag till klimatstrategi samt en handlingsplan för genomförande.

- Gryaab ska ta fram en dynamisk prognosmodell för att kunna förutse årskostnader utifrån olika utvecklingsscenarier för Gryaab.
- Alla aktiviteter och åtgärder i Plan för aktiva åtgärder för 2021 ska vara genomförda.
- Alla aktiviteter i kompetensförsörjningsplanen för 2021 ska vara genomförda.
- Alla aktiviteter och åtgärder i handlingsplanen från säkerhetskulturggruppen ska vara helt genomförda.
- Finansieringsplanen och beslutsprocessen ska ha förankrats med Gryaabs ägare, styrelse och andra intressenter.

De flesta av ovan nämnda mål är i princip uppfyllda men saknar någon del för full uppfyllelse och redovisas därför som delvis uppfyllt. Det gäller t.ex. målet att underhållsplanen skulle vara helt genomförd och att alla aktiviteter och åtgärder i Plan för aktiva åtgärder för 2021 ska vara genomförda där ett antal åtgärder återstår.

Några mål som omprioriterats

Gryaab har även några mål som omprioriterats.

- Gryaab ska ta fram verktyg för ekonomisk uppföljning av projekt som är möjligt att integrera med nuvarande ekonomisystem.
- Gryaab ska genomföra en utredning på hur bolaget kan uppnå halt- och mängdvillkor på 3-årsbasis fram till 2036.
- Gryaab ska ta fram en konkret handlingsplan inklusive konsekvensutredning baserad på hållbarhetsdimensionerna utifrån de två alternativen i utredningen Hållbar slamhantering.
- Värdering av redan identifierade åtgärder ska ha genomförts med hjälp av hållbarhetsmodellen.

Omprioriteringarna beror oftast på resursbrist eller på att behovet av att ha målet uppfyllt under 2022 omvärderats.

Rapport Särskild uppföljning till Stadens och Stadshus årsredovisningar 2021

Rapporten innehåller uppgifter från Gryaabs årsredovisning 2021 och Gryaabs arbete med att bidra till måluppfyllelsen av stadens tre övergripande budgetmål. Gryaab lämnade in rapporten den 12 januari 2022.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Rapporten behandlar otrygga platser i stadsrummet och det samlade systematiska brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Gryaab lämnade in rapporten den 8 december 2021.

Extra månadsuppföljning november 2021

Rapporten behandlar Gryaabs utfall och prognos till och med november 2021. Gryaab lämnade in rapporten den 10 december 2022.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Beslutet avser en uppföljningsrapport med information till kommunstyrelserna i delägarkommunerna, Stadshus och styrelsen. Uppföljningsrapporterna är ärenden som återkommer flera gånger per år. Gryaab bedömer inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Bolagets bedömning

Gryaab har upprättat förslag på årsrapport 2021 (bilaga 1). Styrelsens föreslås godkänna årsrapporten och att den skickas till kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.

Årsrapport 2021 Bolag

Gryaab AB
2021

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Redovisning av resultat	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	5
2.1.3	Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen ..	6
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	6
2.2.1	Styrelsespecifika mål från KF	6
2.2.2	Verksamhetsnära mål	6
3	Övrig uppföljning till kommunstyrelsen	7
3.1	Utveckling inom personalområdet	7
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR- perspektiv.....	7
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	7
3.2	Ekonomisk uppföljning	8
3.2.1	Analys av årets utfall	8
3.2.2	Resultat per affärsområde/dotterbolag eller motsvarande	9
3.2.3	Investeringsredovisning.....	9
3.2.4	Bokslut	11
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	12
3.3.1	Kommunalt ändamål och befogenheter	12
3.3.2	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	12
3.3.3	Kundorienterad kvalitetsledning	13
3.3.4	Uppföljning av projekt inom gröna obligationer	14
3.3.5	Uppföljning av implementering av program för full delaktighet.....	14
3.3.6	Övriga beslut och/eller uppdrag.....	14
4	Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB	15
4.1	Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat.....	15
4.2	Utfall och kommentar avkastningskrav.....	15
4.3	Stadshus uppföljning från ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etc.....	15
5	Styrinformation till styrelsen	16

6	Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige	17
6.1	Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget (KF/KS kolumn)	17
6.1.1	Budgetuppdrag från KF:s budget 2020.....	17
6.1.2	Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut	18
6.2	Redovisning av uppdrag från KF/KS i och utanför budget (uppdragskolumn).....	20
6.2.1	Budgetuppdrag från KF:s budget 2021.....	20
6.2.2	Budgetuppdrag från KF:s budget 2020.....	21
6.2.3	Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut	21
6.3	Redovisning av styrelsens uppdrag, exkl. KF/KS.....	22

Bilagor

Bilaga 1: Barnbokslut 2021

Bilaga 2: Måluppföljning 2021

*Bilaga 3: Särskild uppföljning till stadens och stadshus årsredovisningar
2021*

Bilaga 4: Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Bilaga 5: Extra manadsuppföljning november 2021

1 Sammanfattning

Gryaabs huvuduppgift är att samla in och rena avloppsvatten från ägarkommunerna samt i möjligaste mån tillvarata avloppsvattnets innehåll. Under 2021 har reningsverksamheten uppfyllt samtliga miljökrav med god marginal. Målet som gällde återföring av slam till jordbruk uppnåddes med marginal då 81% återfördes mot målet på 60 %.

Gryaabs resultat uppgick till 26,2 (2020: 17,5 mkr) före bokslutsdispositioner och skatt, jämfört med budgeterat resultat på 12,5 mkr. Till bokslutsdispositioner avsattes 26,5 mkr vilket gav ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatt på -0,3 mkr.

Årets avgiftsuttag har uppgått till 333 mkr vilket i samband med bokslutet visat sig innebära ett överuttag med 13,7 mkr. Utifrån ett konstaterat överuttag har Gryaab, i enlighet med Lagen om Allmänna Vattentjänster reducerat avgiftsintäkterna med detta belopp och bokfört motsvarande belopp som en skuld till delägarkommunerna.

Den positiva budgetavvikelsen förklaras av kraftigt ökade sidointäkter, en hög kostnadsmedvetenhet samt framflyttade aktiviteter på grund av pandemin.

1 januari 2021 tog Gryaab i anspråk sitt nya miljötillståndet som gäller till och med 2036.

Tillståndet är förenat med ett antal villkor som Gryaab är skyldigt att följa. Miljötillståndet anger tydliga förväntningar på strängare reningskrav efter 2036. Även Gryaab ser att nuvarande anläggning då kommer att ha nått sin maxkapacitet varför utbyggnadsprojektet Nya Rya har startats. Under 2021 har ägarkommuner tagit fram flödesprognoser med sikte på 2055 och 2070. Finansieringsmodellen för Nya Rya har samverkats med ägarna och förväntas beslutas av ägarna under 2022.

Gryaab äger ett 13 mil långt transportsystem som till största delen består utav bergtunnlar. Ökade flöden och åldern på Gryaabs transportsystem leder till ett antal risker. Gryaab har därför gjort en översyn på det organisatoriska ansvaret och personella resursbehoven. Överföringskapaciteten under Mölndalsån kommer genom två nya förbindelseledningar att ökas och förväntas vara färdigställd 2025.

Gryaabs utveckling beskrivs och analyseras i bolagets verksamhetsplan. Gryaabs ekonomiska långtidsplan visar att Gryaabs utveckling till största del påverkas av de skärpta reningskrav som förväntas efter 2036 samt ökande flöde på längre sikt.

Gryaabs avgift till ägarkommunerna förblir oförändrad 2022 (333 mkr) men kommer att öka de närmaste åren uppskattningsvis till 370 mkr år 2027 och 400 mkr år 2032. I planen ingår flera reinvesteringsprojekt såväl som nyinvesteringsprojekt. Investeringsvolymen för de närmaste fem åren har uppskattats till 982 mkr.

Gryaab påverkades av pandemin även 2021 och alla medarbetare har behövt göra anpassningar i sin vardag. De medarbetare som haft möjlighet har i större utsträckning arbetat hemifrån för att minska trängsel på Gryaab och för att skydda de medarbetare som behöver vara på plats varje dag. Gryaabs uppdrag och resultat har ej påverkats negativt av pandemin.

2 Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Kostnad per debiterat vatten (kr/m ³)	6,24	5,85	5,51
Kostnad per ansluten person (kr)	414,7	389,3	366,1
Reningsresultat kväve (mg/l)	7,1	6,2	6,6
Reningsresultat fosfor (mg/l)	0,23	0,20	0,18*
Reningsresultat BOD7 (mg/l)	8,0	5,7	6,4
Avgiftsintäkter från ägarkommunerna*	325	328	319,3
Belastning i antal personer	790 000	797 485	800 435
Biogasproduktion (Gwh)	74,0	68,6	70,7
Total slamproduktion (ton)	53 568	52 766	54 005
Andel slam som är Revaq-certifierat	58 %	46 %	81 %

* Reningsresultatet för 2021 för fosfor är preliminärt då Gryaab ännu saknar ackrediterad uppgift för december 2021.

*De utdebiterade avgifterna uppgick enligt budget till 333 mkr. På grund av överuttag med 13,7 mkr redovisas de intäktsredovisade avgifterna till 319,3 mkr.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	2019	2020	2021
Intäkter (mkr)	368,7	371,5	367,8
Kostnader (mkr)	350,1	340,6	341,6
Resultat efter finansiella poster (mkr)	-2,6	17,5	26,2
Antal årsarbetare	112	115,6	121,2

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

-
Orsak till att avvikelsen uppstått
-
Konsekvenser för de verksamheten är till för
-
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer

-
<i>Ekonomiska konsekvenser</i>
-
<i>Vidtagna åtgärder</i>
-

2.1.3 Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Styrelsespecifika mål från KF

Gryaab har inga styrelsespecifika mål i budget 2021.

2.2.2 Verksamhetsnära mål

Styrelsen har inte tagit beslut om verksamhetsnära mål och indikatorer med direkt koppling till kommunfullmäktiges budgetmål.

Styrelsen har beslutat om mål för bolaget inom områdena Gryaabs huvuduppdrag, Resurshushållning i det cirkulära samhället, Ekonomisk hållbarhet, Social hållbarhet och Framtida utmaningar och har då tagit hänsyn till budgetmålen. Styrelsen har dock inte fattat beslut om att ett visst mål för bolaget har koppling till kommunfullmäktiges budgetmål.

Gryaabs mål och måluppfyllelsen framgår av bilaga till årsrapporten.

3 Övrig uppföljning till kommunstyrelsen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	2019	2020	2021
Total sjukfrånvaro %	*3,0%	*4,2%	*3,1%
Bolagsextern personalomsättning* (%)	5,1%	6,7%	8,6%

* tom november respektive år. Redovisningen av sjukfrånvaron är släpande en månad.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Gryaab påverkades av covidpandemin även 2021 och alla medarbetare har behövt göra anpassningar i sin vardag. De medarbetare som haft möjlighet har i större utsträckning arbetat hemifrån för att minska trängsel på Gryaab och för att skydda de medarbetare som behöver vara på plats varje dag. Inom vissa grupper som vanligtvis behöver vara på plats, har man försökt identifiera arbetsuppgifter som även kan göras hemifrån för att öka möjligheten för fler att jobba på distans.

Gryaabs handlingsplan för covid-19 har anpassats allteftersom läget har förändrats. Medarbetarna har snabbt tagit till sig nya rutiner kring matsalstider, digitala möten och omställningar av verksamheten. Vi har dock inte noterat någon markant påverkan på den totala sjukfrånvaron i relation till föregående år eller kopplat till pandemin.

Under 2021 har bolaget genomfört två organisationsförändringar. Förändringarna har syftat till att förbättra förutsättningarna för ett mer hållbart och närvarande ledarskap. Vidare har vissa uppdrag utökats och fördelningen av uppdragen inom avdelningar förändrats i syfte att skapa bättre förutsättningar för verksamhetens måluppfyllnad.

Både organisationsförändringarna och arbetet med kapacitetsutvecklingen av Ryaverket (projekt Nya Rya) har under 2021 medfört en ökad intern rörlighet bland våra medarbetare och därmed resulterat i fler rekryteringar. Vi ser att det fortsatt kommer finnas ett ökat rekryteringsbehov under 2022.

I och med att organisationen växer och rörligheten ökar har arbetet med kompetensförsörjning blivit allt viktigare för att vi ska kunna vara proaktiva och rusta oss inför kommande förändringar. Under året har vi börjat se över vilka specialistkompetenser som finns, bevaka noga befattningar där det finns medarbetare som närmar sig pensionsåldern samt identifiera vilka kompetenser som Gryaab kommer att behöva under de nästkommande åren.

Under våren 2021 genomfördes löneöversynen och det blev, efter dialog med arbetstagarparterna, en sammanslagning av 2020 och 2021 (nya centrala löneavtalen blev klara december 2020). Hösten 2021 påbörjades ett nytt arbetssätt för medarbetarsamtal som förhoppningsvis ska skapa en tydligare struktur samt att medarbetarna ges möjlighet till fler uppföljande samtal. Syftet och målsättningen med det nya arbetssättet är att motiveringen och förslag till ny lön ska vara väl förankrat och medarbetaren ska kunna haft möjlighet att påverka sin prestation under året.

Under hösten 2021 påbörjades ett förberedande arbete inför byte av det centrala kollektivavtalet. Från och med 1 januari 2022 gäller Branschöverenskommelse 20 Vatten och Miljö istället för tidigare KFS VA-avtal. Vi ser dock inte att avtalet i sig medför några större skillnader avseende regleringar utan snarare en ökad tydlighet utifrån hur avtalet är utformat i jämförelse med tidigare KFS VA-avtal.

I slutet på november 2021 skickade vi ut medarbetarenkäten för 2021 till alla på Gryaab (enkäten går ut var annat år på Gryaab). Resultatet för enkäten är en viktig del i Gryaabs kontinuerliga arbete med att förbättra den psykosociala arbetsmiljön. Den ger oss en insikt i nuläget samt kring möjliga förbättringsområden.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultaträkning

Mkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	367,8	367,8	0,023	371,5	368,7
Verksamhetskostnader	-168,8	-177,3	8,4	164,1	165,3
Personalkostnader	-91,5	-94,8	3,3	85,5	84,0
Summa driftkostnader	-260,3	-272,1	11,7	249,6	249,3
Avskrivningar	-70,6	-71,3	0,7	88,2	100,7
Övriga rörelsekostnader	-0,1	-	-0,1	2,8	0,046
Finansiella intäkter och kostnader	-10,6	-12,0	1,4	-13,4	-21,2
Resultat före bokslutsdispositioner	26,2	12,5	13,7	17,5	-2,6
Överavskrivningar	-26,5	-	-26,5	-17,7	2,4
Årets resultat	-0,3	-	12,8	-0,1	-0,2

Gryaabs intäktsvolym utgörs i huvudsak av de avgifter som delägarkommunerna betalar till Gryaab. Avgifterna beslutas året innan aktuellt verksamhetsår i samband med budget och är beräknade utifrån självkostnadsprincipen. Avgiftsuttaget får sedan endast intäktsredovisas i den mån Gryaab haft motsvarande kostnader för sitt huvuduppdrag, att driva vattenreningsanläggningen. För 2021 har avgiftsuttaget överstigit självkostnaden för Gryaabs huvuduppdrag med 13,7 mkr vilket därmed inte intäktsredovisas utan redovisas som ett skuld till delägarkommunerna. För

2021 beslutades avgifterna att uppgå till 333 mkr vilket också debiterats delägarkommunerna och inkluderats i årets prognoser. När nu bokslutet visar att det skett ett överuttag, förklarar det avvikelserna mot lämnade intäktsprognoser samt också varför den samlade intäktsvolymen blev lägre än föregående år. De lägre avgiftsintäkterna för 2021 redovisas till 319,3 mkr (333-13,7). Att det samlade intäktsutfallet blev exakt samma som summan budgeterade intäkter är en ren slump. Motsvarande intäktsbortfall på grund av lägre avgiftsintäkter kompenseras av högre sidointäkter, främst från försäljning av råbiogas. Gryaab's positiva resultat förklaras av försäljning av tjänster som ligger utanför regelverket i Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV), och alltså prissätts på en marknad och inte utifrån en självkostnadsprincip.

3.2.2 Resultat per affärsområde/dotterbolag eller motsvarande

	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse	Bokslut 2020	Bokslut 2019
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

Ej aktuellt för Gryaab

3.2.3 Investeringsredovisning

3.2.3.1 Projektredovisning investeringsobjekt, pågående och kommande projekt enligt investeringsplaner

Benämning projekt enl. inv. plan, i mnkr	KF beslut at (ja/nej)	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt (år, kv)
Vakuumsystem, byte renshantingssystem	Nej	10	6,7	10	2022, Q4
AS Kompressorer	Nej	40	17	30	2022, Q3
Finrenspressar	Nej	7	0,5	7	2022, Q3
Förbindelseledning Mölndalsån	Nej	165	4,1	165	2026, Q4
Nödutgång kylkylvert	Nej	6	1,5	6	2022, Q4
Styr EI IN	Nej	12,5	4,5	12,5	2024, Q1

Vakuumsystem

Byte av renstransportutrustning. I första hand för att säkerställa god arbetsmiljö, men även säkerställa drifttillgängligheten är anledning till bytet. Första etappen har tagits i drift, långt senare än planerat i och med covid-19. Projektet är uppdelat i två etapper för att ge utrymme för utvärdering och anpassningar. Utrustning som installerats har tidigare inte använts för samma applikation. Anpassningar har behövt göras efter det att anläggningen togs i drift och ytterligare tid för utvärdering av utrustningen behövs. Problem vid uppstart och provdrift har medfört

ytterligare förseningar av utvärdering och uppstart av etapp 2. Bedömningen är nu att projektet kan vara genomfört i sin helhet först under hösten/vintern 2022. Ekonomisk prognos är fortsatt i enlighet med budget.

AS Kompressorer

Byte av luftningskompressorer för att säkerställa kostnadseffektiv luftning i Aktiv slambassänger och möjliggöra processreglering. Genomförandet är i slutfasen och stora delar av utrustningen är installerad. Projektet har senarelagts något på grund av covid och leveransproblem på vissa material. Besiktningar och driftsättningar planeras i Q1 2022. Full drift planeras under Q2 2022.

Ekonomisk prognos är 30 mkr, vilket är med god marginal till budget omfattande 40 mkr.

Finrenspressar

Genomförandefasen pågår. Projektet avser ersättning av tekniskt uttjänt utrustning samt ökad kapacitet och redundans. Förberedande byggarbeten är planerade till Q1 2022 och de mekaniska installationerna är planerade till Q2 2022. Idrifttagning är planerad till Q3 2022.

Ekonomisk prognos är i enlighet med budget.

Förbindelseledning Mölndalsån

Detaljprojektering är påbörjad avseende att säkerställa tillräcklig kapacitet och redundans för avloppsvattentransport under Mölndalsån. Investeringsbeslut om byggnation planeras kunna tas Q2 2023.

Nödutgång kylkulvert

Genomförandefasen pågår. Projektet avser en nödutgång från en kylkulvert för att försäkra säker och snabb utrymning vid fara samt en del förbättringar av kulvertens arbetsmiljö.

Ekonomisk prognos är i enlighet med budget.

Styr El IN

Genomförandefasen pågår. Projektet avser att byta ut äldre elutrustning samt utöka styrningen från processtysystemet. Arbetet måste till stor del utföras parallellt med att anläggningen i drift, endast kortare stopp planeras. Det innebär längre tid för genomförandet.

Ekonomisk prognos är i enlighet med budget.

Nya Rya

Miljöprövningsdelegationen i Västra Götalands län gav i januari 2020 Gryaab fortsatt tillstånd till verksamheten vid Ryaverket. Det nya miljötillståndet innebär att Gryaabs uppdrag att behandla avloppsvatten från ägarkommunerna kan fortgå planenligt fram till och med år 2036, den tid som omfattas av tillståndet.

Inom 5 år (senast i mars 2025) ska Gryaab redovisa en handlingsplan för hur avloppsreningsverket kan byggas ut så att kraven på bästa möjliga teknik uppfylls och risken för negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för ytvatten undanröjs. Utredningen ska ta sikte på mängden avloppsvatten och den befolkning som kan antas vara ansluten fram till år 2070.

Projektet, Nya Rya, har sedan hösten 2020 påbörjats. Första fasen, utredning och förstudie, kommer att pågå fram till mars 2025, därefter kan beslut tas om att gå in i nästa fas, förprojektering, där också delinvesteringsbeslut kan komma att vara aktuellt. Ett eventuellt investeringsbeslut för projektet som helhet uppskattas kunna tas år 2028.

3.2.4 Bokslut

Gryaab resultat uppgick till 26,2 (2020: 17,5 mkr) före bokslutsdispositioner och skatt, jämfört med budgeterat resultat 12,5 mkr. Årets avgiftsuttag har uppgått till 333 mkr vilket i samband med kostnadsuppföljningen i bokslutet visat sig innebära ett överuttag med 13,7 mkr. De lägre kostnaderna förklaras främst av en hög kostnadsmedvetenhet och framflyttade aktiviteter på grund av pandemin. Avgifterna ska debiteras utifrån självkostnadsprincipen och uppgick för året, efter justering för överuttag till 319,3 mkr. Utifrån ett konstaterat överuttag har Gryaab, i enlighet med Lagen om Allmänna Vattentjänster reducerat avgiftsintäkterna med detta belopp och bokfört motsvarande belopp som en skuld till delägarkommunerna. Reduceringen av avgiftsintäkterna förklarar budgetavvikelsen samt avvikelsen mellan resultatet och de prognoser Gryaab tidigare lämnat.

Gryaab positiva resultat förklaras helt av försäljning av tjänster som inte omfattas av regelverket i Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV), och vars prissättning sker på en marknad och inte utifrån den självkostnadsprincip som gäller för vattenreningsverksamheten. Det gäller försäljning av biogas och spillvärme. Under året har försäljningen av gas lett till en oväntat positiv intäktsförstärkning. På grund av kraftigt ökade marknadspriser och en hög efterfrågan överträffades intäktsbudgeten med närmare 11 mkr. Gryaab resultatet före bokslutsdispositioner uppgick därmed till 26,2 mkr.

Genom skattemässiga överavskrivningar reserverades 26,5 mkr, vilket gav ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatt på -0,3 mkr.

Bolagets samlade kostnader minskade, främst på grund av lägre avskrivningskostnader jämfört med föregående år med 9,5 mkr till 331,1 (340,6) mkr. Driftkostnaderna ökade med 10,8 mkr till 260,4 (249,6) mkr vilket i första hand förklaras av ökade personalkostnader.

Ibruktagna (aktiverade) projekt och inventarieinköp uppgick till 13,3 (31,7) mkr. Pågående nyanläggningar/investeringar uppgår till 59,6 (29,2) mkr.

Gryaab avskrivningar uppgick till 70,6 (88,2) mkr. Anläggningarnas samlade anskaffningsvärde uppgår till 3 127 (3 084) mkr. Det bokförda värdet uppgår till 1 331 (1 359) mkr. Bolagets tillgångar är försäkrade till 5 800 mkr.

Nyanskaffningsvärdet för anläggningarna uppskattas till tio miljarder kronor. Den totala lånevolymen har minskat med 61,8 mkr till 1 134 (1 196) mkr.

Balansomslutningen har minskat till 1 359 (1 370) mkr.

Gryaab följer finansiella anvisningar som styrelsen beslutar om. De definierar mål, riktlinjer och principer för bolagets långsiktiga finansiering och skuldförvaltning.

Gryaab finansiering sker genom Göteborgs stads koncernbank. 2021 har de finansiella kostnaderna uppgått till 10,6 (13,5) mkr. Medelräntan under året uppgick till 0,89 (1,1) procent.

Gryaab avgifter från ägarkommunerna har uppgått till 319,3 (328) mkr att jämföra med den beslutade och utdebiterade nivån på 333 mkr. Skillnaden (13,7 mkr) skuldredovisas till ägarkollektivet som ett överuttag. Avgiften fördelas så att 80 procent belastar kommunerna proportionellt mot debiterad vattenförbrukning med avledning till Gryaab och 20 procent fördelas proportionellt mot respektive kommuns andel av den totala avledningen av spillvatten till Ryaverket.

Bolagets obeskattade reserver har ökat till 136,1 (109,6) mkr. Soliditeten har ökat och uppgår till 9 procent (7,4 procent). Budget 2022 styr mot ett överskott om 16,3 mkr, vilket planeras att reserveras i syfte att möta framtida kapitalkostnader och möjliggöra en jämn avgiftsutveckling.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Kommunalt ändamål och befogenheter

Det kommunala ändamålet är att medverka i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling genom att införa och driva system som kostnadseffektivt samlar in och behandlar avloppsvatten från ägarkommunerna. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och driva anläggningar för avloppsrening och behandla avloppsvatten och annan därmed förenlig verksamhet. Syftet med verksamheten är att verkställa den rening som delägarna i egenskap av huvudmän enligt va-lagstiftningen är skyldiga att vidta.

Den verksamhet som Gryaab bedrivit under 2021 har varit förenlig med det kommunala ändamålet.

Bolaget ska inte ha till syfte att bereda vinst åt aktieägarna. Bolaget ska i tillämpliga delar följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen, som innebär att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Bolaget ska inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande i respektive delägarkommun innan beslut i verksamheten av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Gryaab har under 2021 inte avvikit ovan nämnda förutsättningar.

3.3.2 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Gryaabs styrelse genomförde den 3 december 2021 en utvärdering av systemet för styrning, uppföljning och kontroll genom att behandla Stratsysrapporten Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll. Texten nedan utgör sammanfattningen av rapporten.

Nedan följer de viktigaste iakttagelserna från utvärderingen.

Kultur - Gryaab arbetar i alla led för att ha en öppen dialog och ett gott kommunikativt klimat i organisationen. Under 2020 har Gryaabs uppförandekod och andra dokument som åsyftar att motverka oegentligheter uppdaterats. Alla medarbetare har fått information om dokumenten i syfte att skapa en medvetenhet om de värderingar som gäller på Gryaab men också för att skapa ett öppet klimat kring frågan att anmäla om något inte står rätt till. Gryaab har under 2021 behandlat frågor som är viktiga att tänka på när man är anställd på ett kommunalt bolag såsom jäv och bisyssla på avdelningarnas APT.

Gryaabs styrelse fastställde år 2020 Gryaabs medarbetar- och arbetsmiljöpolicy med riktlinjer som innebär att Gryaab ansluter sig till Göteborgs Stads policy för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap med tillhörande riktlinjer. Gryaab kommer att följa upp resultatet av medarbetarenkäten som görs 2021 och arbeta utifrån resultatet av den.

Planering och uppföljning - Gryaab har en väl fungerande process för styrning,

uppföljning och kontroll. Gryaab återrapporterar i enlighet med de anvisningar som följer av gemensamma rapporter och har rutiner för att fånga upp övriga frågor och önskad information från styrelsen. Gryaab införde inför år 2021 en tydligare tid- och arbetsplan för planerings- och uppföljningsarbetet. Planen innehåller de årligen återkommande ärenden som bolaget har att ta ställning till enligt Göteborgs Stads riktlinje för Styrning, uppföljning och kontroll samt de aktiviteter som bolaget har valt för att säkerställa att planerings- och uppföljningsarbetet håller god kvalitet. Bolaget arbetar vidare med samma mall för tid- och arbetsplanen för år 2022.

Riskbaserad styrning - I lekmanrevisorernas granskning för 2019 konstaterades ett antal brister kopplade till Gryaabs riskhantering. Gryaab genomförde med anledning av det en översyn på bolagets riskhantering under år 2020 och ett antal styrande dokument kopplade till riskhantering fastställdes. Sedan 2020 arbetar styrelsen med riskhanteringen på styrelsens policydag och fastställer dokumentet Samlad riskbild som också beskriver hur riskerna ska åtgärdas två gånger per år. Den interna kontrollplanen bygger nu på den samlade riskbilden på ett tydligare sätt än tidigare men innehåller också andra kontrollmoment som styrelsen valt att bolaget ska fokusera närmare på. Styrelsen kommer fastställa den samlade riskbilden och den interna kontrollplanen för 2022 i december 2021. Styrelsen fastställer även denna rapport som ska läggas in i årsrapporten för 2021.

Gryaab har genom dessa åtgärder erhållit en bättre följsamhet mot Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll vad gäller riskhanteringen. Lekmanrevisorerna bedömde i granskningsredogörelsen för 2020 att Gryaab hade omhändertagit rekommendationen. Gryaab anser därför att denna punkt har gått från "Tillräcklig effektiv hantering" 2020 till att ses som Stark år 2021.

Åtgärder och förbättringsområden - Gryaab har väl fungerande arbetssätt för att hantera avvikelser och att följa upp utvecklingsarbete för att effekterna ska bli som det tänkt. Analys av brister för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstod görs främst av allvarigare avvikelser varför bedömningen blir "tillräckligt bra hantering".

Det är bolagets bedömning att Gryaabs system styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

3.3.3 Kundorienterad kvalitetsledning

Gryaab tillämpar flera olika frivilliga ledningssystem som för att hantera intressenternas behov, förväntningar och upplevelser hos de verksamheten riktar sig till i styrningen av verksamheten. Genom att leva upp till miljöledningssystemet ISO14001 försäkrar vi oss om att minska vår negativ belastning på miljön samt öka de positiva effekterna. Genom vårt arbete med Revaq arbetar vi för att öka andelen slam som får spridas på jordbruksmark genom aktivt och systematiskt uppströmsarbete för att förhindra att farliga ämnen släpps ut i avloppsvattnet. Tack vare certifiering enligt ISCC kan vi nu leverera hållbarhetsklassad biogas till Europa. Vi jobbar även målinriktat med våra väsentliga hållbarhetsfrågor för att förbättra oss inom dessa områden. De brister som upptäcks i det löpande arbetet, vid revisioner eller vid tillsynsbesök rapporteras in i Enia. Enia är ett avvikelssystem där hanteringen av alla avvikelser och förbättringsförslag dokumenteras. Löpande följer vi upp statusen på pågående avvikelser.

3.3.4 Uppföljning av projekt inom gröna obligationer

Gryaab har sedan tidigare en avslutad investering som ingår i stadens portfölj av gröna obligationer. Investeringen avsåg kväve-och fosforrening och uppfyllde stadens ramverk/kriterier för gröna obligationer. Gryaab avser att under våren 2022, tillsammans med koncernbanken göra en genomgång av samtliga pågående projekt i bolagets projektportfölj. Förhoppningen är att fler projekt framöver ska kunna bidra till stadens gröna upplåning och i förlängningen bidra till bättre upplåningsvillkor för staden och indirekt även för Gryaab. .

Kostnader

Projekt	Utfall 2021	Prognos 2022	Total budget
Kväverening	-	-	-

Mätetal Miljö

Projekt	Mätetal	Utfall 2021	Beräknat utfall 2022
-	-	-	-

3.3.5 Uppföljning av implementering av program för full delaktighet

Styrelsen fick den 5 februari 2021 genom Gryaabs informationsdokument "Nytt från Göteborgs Stad som berör Gryaab" information om att programmet reviderats och en kort sammanfattning av det nya programmet. Av informationen framgick att Gryaab skulle se över revideringen och se över vilka förändringar eller hänsynstaganden den innebär för verksamheten.

Gryaab avser att se över implementeringen under 2022.

3.3.6 Övriga beslut och/eller uppdrag

Gryaab har inget att rapportera under denna punkt.

4 Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB

4.1 Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Kassaflöde (mnkr)	Kassaflöde innevarande år	Kassaflöde föregående år
Löpande verksamhet	33,7	21,8
Investeringsverksamhet	-42,5	-22,5
Finansieringsverksamhet	70,6	88,2
SUMMA	61,8	85,7

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag	Objekt (fastighet/bolag)	Utfall 2021	Motpart (extern/kommun/Stadshuskoncernen)
-	-	-	-

4.2 Utfall och kommentar avkastningskrav

Detta avsnitt berör inte Gryaab AB.

4.3 Stadshus uppföljning från ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etc.

Gryaab har inga ärenden, ägardialoger handlingsplaner etc där återrapportering anvisats ske i ordinarie rapportering.

5 Styrinformation till styrelsen

6 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige

6.1 Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget (KF/KS kolumn)

6.1.1 Budgetuppdrag från KF:s budget 2020

Beskrivning av området

KF Budgetuppdrag 2020 som riktas till nämnd/styrelse att genomföra

All Uppföljning till KF genomförs i den nya kolumnen: KF/KS uppdrag enligt anvisningar från Stadsledningskontoret. Aktuell status och kommentarer från nämnd/styrelse (förvaltning/bolag) anges löpande under året.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att se över möjliga realiseringar av tillgångar i syfte stärka stadens finansiering av kommande års investeringsprojekt. Ekonomiska uppdrag	2020-01-01 2020-12-31	
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att sträva efter hög kostnadstäckning på avgiftsbelagda verksamheter, där så är möjligt. Ekonomiska uppdrag	2020-01-01 2020-12-31	Gryaab har gjort en utvärdering av den del av bolagets intäkter (ca 10 %) som inte består av avgifter från va-kollektivet och självfinansieringen av dessa. Gryaab har god kostnadstäckning på de egna intäkterna. Styrelsen informerades den 16/4.
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att bedriva ett digitalt effektiviseringsarbete under hela planperioden. Ekonomiskt uppdrag	2020-01-01 2022-12-31	Under 2020 och 2021 har flera effektiviseringsaktiviteter mha digitalisering genomförts och fler planeras. Styrelsen informerades om arbetet den 24 september 2021 och ses nu som avslutat.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att bidra till att minska stadens totala personalvolym, enligt arbetad tid, under mandatperioden. Ekonomiskt uppdrag	2020-01-01 2022-12-31	
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att överse implementering av Göteborg Stads plan för jämställdhet 2019 - 2023 i stadens verksamheter. (SE UPPFÖLJNINGSPRÅG TILL NÄMND/STYRELSE) Riktat till KS (Kommunledningen) OBS! Uppdraget följs enbart upp av SLK. Nämnd/styrelse har fått uppdraget för att kunna besvara uppföljningsfrågan. Uppdraget ska inte riktas vidare till underliggande enheter.	2020-01-01 2020-12-31	Frågan besvarades under 2021.

6.1.2 Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut

Beskrivning av området

Uppdrag som tidigare riktats från KF/KS utanför budget i kolumnen: Uppdrag är nu även inlagda i den nya kolumnen: KF/KS uppdrag och ska följas upp på nämnd/styrelsenivå i denna kolumn. Tidigare riktade uppdrag i kolumnen Uppdrag ligger kvar på den röda tråden för uppföljning och genomförande lokalt.

Nya uppdrag som tilldelas utanför budget i kolumnen KF/KS uppdrag måste läggas in av kontaktperson (förv/bolag) i kolumnen Uppdrag för genomförande och uppföljning i den egna organisationen.

All Uppföljning till KF/KS genomförs i den nya kolumnen: KF/KS uppdrag enligt anvisningar från Stadsledningskontoret. Aktuell status och kommentarer från nämnd/styrelse (förvaltning/bolag) anges löpande under året.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Gryaab AB får i uppdrag att ta fram en mer specifik beräkning av kostnaden för att införa reningssteg för läkemedelsrester vid Ryaverket, samt att undersöka möjligheter till extern medfinansiering från nationell nivå och inom EU	2019-04-25 2020-12-31	Styrelsen beslutade den 5 februari 2021 att godkänna återrapporteringen av uppdraget som därmed ses som avslutat. Gryaab har redogjort för uppdraget i avsnitt 3.3.1 i delårsrapport mars.
✓ Avslutad	Gryaab AB får i uppdrag att sammanställa omfattningen av utsläppen av läkemedelsrester från Ryaverket, vilka substanser det rör sig om, samt dess konsekvenser utifrån miljö- och hälsoperspektiv	2019-04-25 2020-12-31	Styrelsen beslutade den 5 februari 2021 att godkänna återrapporteringen av uppdraget som därmed ses som avslutat. Gryaab har redogjort för uppdraget i avsnitt 3.3.1 i delårsrapport mars.
✓ Avslutad	Gryaab AB får i uppdrag att ta fram en tidsplan för hur snabbt införande av läkemedelsrening vid Ryaverket skulle kunna ske	2019-04-25 2020-12-31	Styrelsen beslutade den 5 februari 2021 att godkänna återrapporteringen av uppdraget som därmed ses som avslutat. Gryaab har redogjort för uppdraget i avsnitt 3.3.1 i delårsrapport mars.
✓ Avslutad	Alla stadens nämnder och bolagsstyrelser som har fordon får i uppdrag att utse en mobilitetsansvarig för sin verksamhet samt att tillse att den mobilitetsansvarige får adekvat utbildning via Göteborgs Stads Leasing AB.	2020-03-19 2020-12-31	Beslut av styrelsen 12/6 2020
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att införa verksamhetsspecifika klimatmål som en del i det ordinarie uppföljningssystemet senast 2020. Målen ska vara baserade på att vi globalt uppnår 1,5-gradersmålet.	2020-08-20 2020-12-31	

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
▶ Pågående	Nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa att stadens alla chefer omfattas av ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete enligt arbetsmiljölagen.	2021-08-26 2021-12-31	Gryaab arbetar med frågan och kommer att redovisa uppdraget till styrelsen under Q2 2022.
▶ Pågående	Nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa att det finns skyddskommittéer som hanterar chefers arbetsmiljöfrågor.	2021-08-26 2021-12-31	Gryaab arbetar med frågan och kommer att redovisa uppdraget till styrelsen under Q2 2022.
▶ Pågående	Nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa att arbetsplatsträffar (APT) genomförs för samtliga chefer.	2021-08-26 2021-12-31	Gryaab arbetar med frågan och kommer att redovisa uppdraget till styrelsen under Q2 2022.
— Ej påbörjad	Stadens nämnder och styrelser får i uppdrag att under 2022 genomföra förbättringar på de områden som brister i linje med svaren i enkäten gällande bland annat cykelparkeringsmöjligheter för anställda.	2021-12-09 2022-12-31	Gryaab ska se över frågan och planerar att redovisa uppdraget till styrelsen under Q2 2022.

6.2 Redovisning av uppdrag från KF/KS i och utanför budget (uppdragskolumn)

6.2.1 Budgetuppdrag från KF:s budget 2021

Beskrivning av området

Budgetuppdrag från KF:s budget som är riktade till nämnder och styrelser för genomförande.

All Uppföljning till KF genomförs i den nya kolumnen: KF/KS uppdrag enligt anvisningar från Stadsledningskontoret. Aktuell status och kommentarer från nämnd/styrelse (förvaltning/bolag) anges löpande under året.

6.2.2 Budgetuppdrag från KF:s budget 2020

Beskrivning av området

KF Budgetuppdrag 2020 som riktas till nämnd/styrelse att genomföra

All Uppföljning till KF genomförs i den nya kolumnen: KF/KS uppdrag enligt anvisningar från Stadsledningskontoret. Aktuell status och kommentarer från nämnd/styrelse (förvaltning/bolag) anges löpande under året.

6.2.3 Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut

Beskrivning av området

Uppdrag som tidigare riktats från KF/KS utanför budget i kolumnen: Uppdrag är nu även inlagda i den nya kolumnen: KF/KS uppdrag och ska följas upp på nämnd/styrelsenivå i denna kolumn. Tidigare riktade uppdrag i kolumnen Uppdrag ligger kvar på den röda tråden för uppföljning och genomförande lokalt.

Nya uppdrag som tilldelas utanför budget i kolumnen KF/KS uppdrag måste läggas in av kontaktperson (förv/bolag) i kolumnen Uppdrag för genomförande och uppföljning i den egna organisationen.

All Uppföljning till KF/KS genomförs i den nya kolumnen: KF/KS uppdrag enligt anvisningar från Stadsledningskontoret. Aktuell status och kommentarer från nämnd/styrelse (förvaltning/bolag) anges löpande under året.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Gryaab AB får i uppdrag att ta fram en mer specifik beräkning av kostnaden för att införa reningssteg för läkemedelsrester vid Ryaverket, samt att undersöka möjligheter till extern medfinansiering från nationell nivå och inom EU <i>KF 2019-04-25 §19, punkt 4. Riktas mot Gryaab AB.</i>	2019-04-25 2021-12-31	Beslut av styrelse i feb 21
✓ Avslutad	Gryaab AB får i uppdrag att	2019-04-25 2021-12-31	Beslut av styrelse i feb 21

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
	<p>sammanställa omfattningen av utsläppen av läkemedelsrester från Ryaverket, vilka substanser det rör sig om, samt dess konsekvenser utifrån miljö- och hälsoperspektiv</p> <p><i>KF 2019-04-25 §19, punkt 5 Riktas mot Gryab AB</i></p>		
✓ Avslutad	<p>Gryaab AB får i uppdrag att ta fram en tidsplan för hur snabbt införande av läkemedelsrening vid Ryaverket skulle kunna ske</p> <p><i>KF 2019-04-25 §19, punkt 6 Riktas mot Gryab AB</i></p>	<p>2019-04-25 2021-12-31</p>	<p>Beslut av styrelse i feb 21</p>

6.3 Redovisning av styrelsens uppdrag, exkl. KF/KS

11 januari 2022

Stab

Kristina Augustsson

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400), gryaab.se

Bilaga 1 Barnbokslut 2021 – Nulägesanalys

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav den 16 juni 2020 kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan samt till samtliga nämnder och styrelser att upprätta ett barnbokslut. Kommunstyrelsen antog en inriktning för plan- och barnbokslut den 27 januari 2021.

Ett barnbokslut ska fungera som ett underlag för att skapa en bättre situation för barnen i Göteborg, samt vara ett stöd för förvaltningar och bolag i arbetet med att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen. Barnbokslutet är en sammanställning av en verksamhets resultat som berör barn och innebär att varje förvaltning/bolag i samband med årligt bokslut gör en särskild utvärdering av hur fattade beslut påverkat barns och ungas villkor i området eller i en verksamhet. Ett barnbokslut ska kunna ge ett stöd i vad som behöver prioriteras inför nästkommande års verksamhets- och affärsplan.

Gryaab följer Göteborgs Stads anvisning för upprättande av barnbokslut 2021. Av den framgår att det första barnbokslutet ska bestå av en nulägesanalys.

Övergripande frågor

- På vilket sätt påverkas barn av er verksamhet? Vilka barn påverkas?

Svar

Gryaab ansvarar för att samla in och behandla avloppsvattnet från sina delägarkommuner.

Gryaabs verksamhet påverkar miljön positivt genom att avloppsvattnet renas från näringsämnen som bidrar till övergödningen i havet och återför istället näringen i

kretsloppet i form av biogas och behandlat slam. Gryaabs verksamhet och den positiva inverkan den har på miljön och havet påverkar alla vuxna och alla barn på samma sätt.

Gryaab genomför studiebesök för elever i årskurs 4-6 i syfte att erbjuda information och kunskap om grunduppdraget. Ett vanligt år tar bolaget emot närmare 2 000 skolelever från delägarkommunerna. Det innebär att mellan 35-40 % av alla elever i mellanstadiet i våra ägarkommuner besöker oss någon gång under sin mellanstadietid. Alla skolor som ligger i delägarkommunerna är välkomna att boka de tider som finns tillgängliga för studiebesök. Det gäller alltså oavsett om skolan är t.ex. kommunal, privat eller en sarskola.

Gryaab har som arbetsgivare indirekt påverkan på barnen till bolagets anställda.

- Har verksamheten använt barnkonventionen som grund för sitt arbete? På vilket sätt?

Svar

Gryaab har inte arbetat aktivt med barnkonventionen.

Artikel 2 – Principen om icke-diskriminering

Artikel två om icke diskriminering handlar om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Huvudfråga

- På vilket sätt används kunskap om barn, samt statistik och annan kvalitativa data systematiskt i analyser, beslut och uppföljning för att säkra icke diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna?

Stödfrågor

- På vilket sätt arbetar ni för barns lika rättigheter? Gäller lika rättigheter för barn i verksamheten, eller finns det barn som faktiskt diskrimineras?
- Finns det kunskap om ifall det finns grupper av barn som är svåra att nå, eller som inte har tillgång till er verksamhet?

- Vilken statistik och annan kvalitativa data används för barns lika rättigheter? Finns det data som kommer följas under tid?

Svar

Gryaabs huvudsakliga verksamhet påverkar alla vuxna och barn på samma sätt.

Vad gäller Gryaabs studiebesök så har alla skolor i delägarkommunerna samma möjlighet att boka studiebesök. Gryaab tar varje år fram statistik på hur bokningarna fördelar sig mellan delägarkommuner samt även mellan stadsdelar i Göteborgs Stad. Fördelningen är relativt jämn och Gryaab ser inte att några barn skulle vara svåra att nå, utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Gryaab genomför vid behov även kvalitativa utvärderingar av hur lärare och elever uppfattar studiebesöken. Utifrån svaren i dessa undersökningar har Gryaab bland annat börjat erbjuda värdecheckar till de delägarkommuner som ligger utanför Göteborgs Stad då de saknar kort som gäller i kollektivtrafiken i Göteborg. Detta för att de ska ha samma ekonomiska möjlighet att ta sig till Gryaabs anläggning. Dessutom erbjuds också möjlighet för alla att äta medhavd matsäck på Gryaab om det är svårt att hinna tillbaka till lunchen på skolan.

Gryaab arbetar aktivt med att alla barn ska ha samma möjlighet att delta på studiebesöken oavsett t.ex. funktionshinder eller för att man inte kan svenska. Det sker t.ex. genom att Gryaab anpassar studiebesöken efter de speciella behov som finns eller att skolan har med sig en tolk på besöket. Gryaab arbetar också med en pedagogik som går ut på att den person som håller i studiebesöket svarar på alla frågor som ställs, oavsett om dessa är direkt relaterade till vattenrening. På det sättet behandlas alla barn på samma sätt och får komma till tals.

Det är Gryaabs bedömning att lika rättigheter gäller för barn vad avser Gryaabs verksamhet.

Artikel 3 – Barnets bästa

Begreppet barnets bästa är barnkonventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets ålder och mognad. Vad som är barnets bästa går inte alltid att ge ett enkelt och entydigt svar på. Därför behöver

utredare och beslutsfattare undersöka eller pröva den aktuella åtgärden och dess konsekvenser för barnet eller barnen i fråga. Barnets bästa som tillvägagångssätt innebär att de beslut som påverkar barn ska föregås av en bedömning av vilka konsekvenser beslutet kan få för det enskilda barnet eller övergripande policyfrågor för barn i grupp. Den som fattar beslut behöver motivera vad barnets bästa bedöms vara, hur prövningen har genomförts och hur barnets bästa har bedömts gentemot andra intressen. Om ett beslut tas som inte är i linje med barnets bästa, ska även kompensatoriska åtgärder redovisas.

Huvudfråga

- På vilket sätt redovisas och analyseras konsekvenser och effekter av beslut som påverkar olika barn direkt eller indirekt?

Stödfrågor

- Vilka beslutsprocesser finns i styrelsen där prövningar av barnets bästa behöver genomföras?
- Vilka arbetssätt, rutiner och stöd finns för att göra systematiska prövningar av barnets bästa i verksamheten?

Svar

Gryaabs verksamhet står sällan inför beslut där prövningar av barnets bästa behöver genomföras.

Vid styrelsebeslut används en beslutsmall som innehåller en bedömning av ekonomisk, ekologisk och social dimension. Gryaab tar ställning till dessa bedömningar för alla beslut som behandlas av styrelsen. Gryaab bedömer att den sociala dimensionen rymmer konsekvenser och effekter av beslut som rör såväl vuxna som barn.

Som nämndes ovan gör Gryaab vid behov kvalitativa undersökningar av studiebesöksverksamheten. Undersökningen besvaras av läraren men innehåller frågor om hur barnen uppfattade besöken. Gryaab tar efter resultatet på undersökningarna fram förslag på förändringar som kan förbättra upplevelsen för både lärare och barn. Förändringar som införts efter resultatet från dessa undersökningar är möjlighet att äta

matsäck på Gryaab och att anpassa starten på studiebesöken till mitten på förmiddagen så att klasserna ska ha tid att åka till Gryaab.

Gryaab saknar vidare rutiner för att göra systematiska provningar av barnets bästa i verksamheten.

Artikel 6 – Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling

Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Med utveckling menas främjandet av god fysisk, andlig, moralisk, psykisk och social utveckling. Med rätten till utveckling åsyftas t.ex. rätten till utbildning, hälso- och sjukvård, rätt till trygghet, fritid, vila, lek och rekreation och rätten till en god miljö. För att skapa förutsättningar för att barnet får åtnjuta sin rätt till utveckling är det av stor vikt att aktörer kring barnet samverkar och att alla professioner har kännedom om varandras uppgifter om barnets rättigheter. Genom samverkan kan en helhetssyn på barnet erhållas samt målkonflikter gällande barnens rättigheter och andra intressen synliggöras för att hitta gemensamma lösningar.

Huvudfrågor

- På vilket sätt medverkar styrelse direkt/indirekt till att stödja alla barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar?
- Finns det strukturer för intern/extern samverkan så att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda?

Stödfrågor

- På vilka sätt arbetar styrelsen för alla barns rätt till utveckling?
- Vad betyder barns rätt till liv och utveckling utifrån styrelsens uppdrag?
- Vilka är de viktigaste samverkansaktörerna för att se till att alla barn får sina rättigheter tillgodosedda samt för att skapa ett helhetsperspektiv på barn?

Svar

Gryaabs verksamhet och den positiva inverkan den har på miljön påverkar alla vuxna och alla barn på samma sätt.

Gryaabs studiebesök åsyftar att ge information och kunskap om grunduppdraget. På Gryaabs hemsida finns en lärarhandledning med utgångspunkt i läroplanen för NO

ämnen för årskurs 4–6. Här informerar vi pedagogerna om Gryaabs studiebesöksverksamhet och vilka förberedelser som är viktiga. Gryaabs viktigaste samverkansaktörer är pedagogerna som ger Gryaabs kommunikatörer den information de behöver för att kunna anpassa studiebesöken efter speciella behov och på det sättet kunna se varje barn.

Gryaab har som arbetsgivare indirekt påverkan på barnen till bolagets anställda. Gryaab jobbar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuder bl.a. trygga anställningar, flexitid, hemarbete om arbetet tillåter och möjlighet att arbeta deltid vilket är faktorer som gör det möjligt att förena arbete med föräldraskap vilket i sin tur påverkar barnen till bolagets medarbetare.

Artikel 12 – Barns rätt till delaktighet

Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad. Det är även viktigt att ge återkoppling till barn när deras åsikter inhämtats.

Huvudfråga

- Vilka arbetssätt och rutiner finns för att inhämta barns åsikter inför strategiska beslut som rör barn?

Stödfrågor

- Vad betyder barns rätt till delaktighet och inflytande i vår verksamhet?
- På vilket sätt görs barn delaktiga i arbetet, vilka barn väljer ni att nå ut till, väljs de barn som är enklast att nå?

Svar

Gryaab arbetar aktivt med att barnen ska göras delaktiga i studiebesöksverksamheten. Alla skolor som ligger i delägakommunerna är välkomna att boka de tider som finns tillgängliga för studiebesök och det är således inte Gryaab som väljer vilka barn som ska komma på studiebesöken.

Gryaab fattar väldigt sällan strategiska beslut som rör barn specifikt. Gryaab har inga rutiner för att inhämta barns åsikter inför beslutsfattande.

Barnkonventionens övriga artiklar

Huvudfråga

- Vilka övriga artiklar har ni identifierat som är tillämpliga på just er verksamhet och hur ser arbetet ut utifrån de artiklarna idag? (kortfattat)

Svar

Gryaab bedömer att Gryaab, genom sin studiebesöksverksamhet, som anpassas efter t.ex. funktionshinder och andra speciella behov och som uppmuntrar alla barn att komma till tals arbetar med både artikel 13, som rör yttrandefrihet och artikel 23 som handlar om rättigheter för barn med funktionsnedsättning.

Måluppfyllelse 2021

Gryaabs huvuduppdrag

Reningsresultat som väl uppfyller Gryaabs miljötillstånd

Huvudsakligt ansvar: Drift

Halter

Årsmål: Reningsresultatet för kväve är < 7 mg/l

Resultat 2021: 6,6 mg/l

Årsmål: Reningsresultatet för BOD är < 9 mg/l

Resultat 2021: 6,4 mg/l

Årsmål: Reningsresultatet för fosfor är $< 0,25$ mg/l

Resultat 2021: 0,18 mg/l (preliminärt resultat då vi ännu saknar ackrediterad uppgift för december 2021)

Måluppfyllelse: Målen uppfyllda

Tertial 2:

Reningsresultatet för kväve är < 6 mg/l

Resultat tertial 2: 5,9 mg/l

Reningsresultatet för BOD är < 8 mg/l

Resultat tertial 2: 6,68 mg/l

Reningsresultatet för fosfor är $< 0,25$ mg/l

Resultat tertial 2: 0,22 mg/l

Måluppfyllelse: Målen uppfyllda

Mängder

Årsmål: Utsläppet av kväve är < 980 ton/år

Resultat 2021: 854 ton

Årsmål: Utsläppet av BOD är < 1 200 ton/år

Resultat 2021: 824 ton

Årsmål: Utsläppet av fosfor är < 35 ton/år

Resultat 2021: 23,8 ton preliminärt resultat då vi ännu saknar ackrediterad uppgift för december 2021)

Måluppfyllelse: Målen uppfyllda

Tillvarata biogas

Huvudsakligt ansvar: Drift

Årsmål: Gryaab ska producera minst 11 000 000 Nm³ biogas per år till Göteborg Energi.

Resultat 2021: Gryaab producerade 11 308 000 Nm³

Måluppfyllelse: Målet uppfyllt

God badvattenkvalitet

Huvudsakligt ansvar: Drift

Årsmål: Mindre än 1 % av flödet ska förbiledas biologisk rening under tertial 2.

Resultat: 2,1%

Måluppfyllelse: Målet ej uppfyllt

Kommentar: Höga flöden i augusti 2021 orsakade stor förbiledning och målet gick ej att uppfylla.

Slam ska användas som gödsel

Huvudsakligt ansvar: Drift

Årsmål: 60 % av det totala slammet ska uppfylla Revaqs krav och återföras till jordbruk.

Resultat 2021: 81,4 % av det totala slammet uppfyllde Revaqs krav.

Måluppfyllelse: Målet uppfyllt

Resurshushållning i det cirkulära samhället

Minskad klimatpåverkan

Huvudsakligt ansvar: Alla avdelningar

Årsmål: Gryaab ska genomföra minst tre åtgärder i syfte att minska klimatpåverkan.

Åtgärder:

1. Gryaab genomför ett projekt där betong med lägre klimatpåverkan testas.
Styrelsen fattade investeringsbeslut rörande projektet i april 2021.
2. Gryaabs totala användning av metanol har bestått av minst 20 % fossilfri metanol.
3. Gryaab har tagit fram en klimatstrategi som styrelsen fattade beslut om i juni 2021.

Måluppfyllelse:

1. Målet uppfyllt
2. Målet delvis uppfyllt
3. Målet uppfyllt

Kommentar: Gryaabs användning av metanol bestod till 16 % av fossilfri metanol. Det beror huvudsakligen på att leverantören inte kunnat leverera fossilfri metanol till följd av energikrisen i Europa.

Minskad kemikalieanvändning

Huvudsakligt ansvar: Alla avdelningar

Årsmål: Gryaab ska genomföra minst två kemikaliebesparande åtgärder.

Åtgärder:

1. Gryaab har infört en hållbarhetsmodell för Nya Rya som inkluderar kemikalieanvändning
2. Gryaab har minskat polymerförbrukningen på slamavvattning

Måluppfyllelse: Målen uppfyllda

Minskad energianvändning

Huvudsakligt ansvar: Alla avdelningar

Årsmål: Gryaab ska genomföra minst en energibesparande åtgärd.

Åtgärder:

1. Gryaab har infört en hållbarhetsmodell för Nya Rya som inkluderar energianvändning
2. En dysvattenpump på skivfilteranläggningen har energioptimerats.
3. Samtliga åtgärder från industriluftsutredningen har genomförts.
4. Avdelning drift har tagit fram, dokumenterat och presenterat en utredning om möjligheterna att återvinna värme från kompressorerna på efternitrikationsanläggningen

Måluppfyllelse:

1. Målet uppfyllt
2. Målet uppfyllt
3. Målet delvis uppfyllt
4. Målet uppfyllt

Kommentar: De flesta åtgärderna från industriluftsutredningen har genomförts. Vissa åtgärder krävde att det skulle vara ”stopp på verket” vilket inte gått att genomföra.

Åtgärderna planeras till 2022.

Hög driftssäkerhet

Huvudsakligt ansvar: Drift och TF

Årsmål: Underhållsplanen för 2021 ska vara helt genomförd.

Måluppfyllelse: Målet delvis uppfyllt

Kommentar: De flesta åtgärderna från underhållsplanen för 2021 är genomförda.

Begränsat tillträde av entreprenörer samt brist på komponenter på grund av pandemin är en avgörande orsak till att underhållsplanen inte är helt genomförd. För 2022 har Gryaab målet att aktiviteter med en viss prioritet ska vara genomförda.

Inriktning för det fortsatta miljöarbetet

Huvudsakligt ansvar: UKM

Kvartal 1 2021: Gryaab ska ha tagit fram ett färdigt förslag till klimatstrategi samt en handlingsplan för genomförande.

Årsmål 2021: Styrelsen ska ha fastställt Gryaabs klimatstrategi.

Måluppfyllelse: Målet delvis uppfyllt

Kommentar: Styrelsen fattade beslut på klimatstrategin i juni 2021. På grund av resursbrist kommer handlingsplan för genomförande tas fram under 2022.

Ekonomisk hållbarhet

Realistisk budget och kontroll på verksamhetens kostnader

Huvudsakligt ansvar: Vd

Årsmål: Gryaab nettokostnader ska ej överskrida budget mer än 1 %

Gryaabs verksamhetskostnader ska inte överskrida budget mer än 1%

Gryaabs personalkostnader ska inte överskrida budget mer än 1%

Måluppfyllelse: Målet uppfyllt

Förbättrade nyckeltal

Huvudsakligt ansvar: Ledningsgruppen

Årsmål: Gryaab ska förbättra sitt eget resultat på utveckling av egna intäkter. Gryaabs resultat för år 2021 ska vara bättre än år 2020. Om utvecklingen går åt andra hållet ska en handlingsplan för att förbättra nyckeltalen tas fram.

Måluppfyllelse: Målet uppfyllt

Kontroll på framtida årskostnader

Huvudsakligt ansvar: Stab

Årsmål: Gryaab ska ta fram en dynamisk prognosmodell för att kunna förutse årskostnader utifrån olika utvecklingsscenarier för Gryaab.

Måluppfyllelse: Målet delvis uppfyllt

Kommentar: Gryaab har under året, med stöd av externa resurser utvecklat ett systemverktyg i syfte att kunna prognosticera olika avgiftsuttag utifrån olika framtida kostnads-scenarier. Slutleverans planeras under januari 2022.

Möjlighet till ekonomisk uppföljning av projekt

Huvudsakligt ansvar: Stab och Nya Rya

Årsmål: Gryaab ska ta fram verktyg för ekonomisk uppföljning av projekt som är möjligt att integrera med nuvarande ekonomisystem.

Måluppfyllelse: Målet omprioriterat

Kommentar: Aktiviteten har omprioriterats utifrån att behovet inte bedöms brådskande. Behoven bedöms bli större när projekt Nya Rya går in i förprojekteringsfasen, ca 2024. Under 2022 avser Gryaab att sondera bland de på marknaden förekommande projektstyrningsverktyg.

Social hållbarhet

Likabehandling

Huvudsakligt ansvar: Stab

Årsmål: Alla aktiviteter och åtgärder i Plan för aktiva åtgärder för 2021 ska vara genomförda.

Måluppfyllelse: Målet delvis uppfyllt

Kommentar: De flesta åtgärder är genomförda men det finns aktiviteter som vi fortsätter att jobba med under 2022. Bl.a. introduktion av nyanställda samt utbildning för alla chefer och fackliga ombud i samverkan och MBL.

Nöjda medarbetare och god psykosocial arbetsmiljö

Huvudsakligt ansvar: Ledningsgruppen

Årsmål: Gryaab ska förbättra resultatet på tre på förhand utvalda områden i medarbetarenkäten. Resultatet ska förbättras jämfört med år 2019.

Utvalda områden:

1. Ledarskapet
2. Lön, lönebildningsprocess
3. Kränkande särbehandling, diskriminering och trakasserier

Måluppfyllelse: Målet uppfyllt

Kommentar: Gryaab kommer under februari 2022 följa upp resultatet i den medarbetarenkät som gjordes i slutet av 2021.

Huvudsakligt ansvar: Stab

Årsmål: Gryaabs handlingsplan efter medarbetarenkäten 2019 ska vara genomförd.

Måluppfyllelse: Målet uppfyllt

Säkerställa kompetensförsörjning

Huvudsakligt ansvar: Stab

Årsmål: Alla aktiviteter i kompetensförsörjningsplanen för 2021 ska vara genomförda.

Måluppfyllelse: Målet delvis uppfyllt

Kommentar: Påbörjat 2021 men behöver fortsätta och utvecklas under 2022.

God fysisk arbetsmiljö, säkerhetsmedvetande och säkerhetskultur

Huvudsakligt ansvar: Säkerhetskulturgruppen

Årsmål: Alla aktiviteter och åtgärder i handlingsplanen ska vara helt genomförda.

Måluppfyllelse: Målet delvis uppfyllt

Kommentar: Alla aktiviteter och åtgärder är genomförda förutom att vissa övningar gällande brand och första hjälpen inte kunnat hållas med kemgruppen på grund av pandemin.

Sprida kunskap om grunduppdraget

Huvudsakligt ansvar: Stab

Årsmål: Gryaab ska ta emot i snitt tre studiebesök i veckan under 2021 för elever i årskurs 4-6

Om målet, t.ex. på grund av covid-19, inte går att genomföra ska Gryaab hitta alternativa sätt att sprida kunskap om grunduppdraget.

Måluppfyllelse: Målet uppfyllt

Kommentar: Eftersom studiebesök inte gått att genomföra år 2021 p.g.a. pandemin har vi tagit fram följande alternativa sätt att sprida grunduppdraget på i form av:

- Ökad närvaro i digitala kanaler
- Utvecklad skolsajt för pedagoger och elever

Framtida utmaningar

Uppfylla miljötillståndet avseende halt- och mängdvillkor fram till 2036

Huvudsakligt ansvar: UKM

Årsmål: Gryaab ska genomföra en utredning på hur bolaget kan uppnå halt- och mängdvillkor på 3-årsbasis fram till 2036.

Måluppfyllelse: Målet omprioriterat

Kommentar: Utredningen pågår, men på grund av resursbrist, kommer den att färdigställas och rapporteras 2022. Det blir troligen även lämpligt att begränsa ambitionsnivån och/eller dela upp utredningen i fler delar. Vilket som är lämpligast beror på resultaten av den första delutredningen.

Förutsättningar att hantera ett nytt regelverk inom slamhantering

Huvudsakligt ansvar: UKM

Årsmål: Gryaab ska ta fram en konkret handlingsplan inklusive konsekvensutredning baserad på hållbarhetsdimensionerna utifrån de två alternativen i utredningen Hållbar slamhantering.

Måluppfyllelse: Målet omprioriterat

Kommentar: Utredningen påbörjades ej under 2021. Det berodde delvis på resursbrist och delvis på att det inte är fullt så akut i och med att regeringen ännu inte har tagit ställning till utredningsförslagen inom utredningen "Hållbar slamhantering". Målet planeras att genomföras under 2022.

Uppfylla utredningsvillkor 1 i miljötilståndet till januari 2024

Huvudsakligt ansvar: UKM och Nya Rya

Årsmål:

1. Utredning kring särskilt förorenade ämnen ska ha påbörjats.
2. En kartläggning av vilka särskilt förorenade ämnen som påverkar kvaliteten på ytvatten utifrån miljökvalitetsnormen ska ha påbörjats.

Måluppfyllelse: Målen uppfyllda

Uppfylla utredningsvillkor 2 i miljötilståndet till januari 2024

Huvudsakligt ansvar: UKM och Nya Rya

Årsmål:

1. Utredning kring metangasavgång för lagring av slam ska ha påbörjats.
2. Värdering av redan identifierade åtgärder ska ha genomförts med hjälp av hållbarhetsmodellen.

Måluppfyllelse:

1. Målet uppfyllt
2. Målet omprioriterat

Kommentar: Värderingen kommer att genomföras efter 2021. Det beror i huvudsak på att andra projekt utvecklas på ett sådant sätt att det är mer rationellt att senarelägga detta moment. Omdisponeringen är alltså inte driven av resursbrist.

Förutsättningar för att kompletterande anläggningar kopplade till Nya Rya ska vara färdiga till 2036

Huvudsakligt ansvar: Nya Rya och Stab

Årsmål:

1. Rekommendationer för fortsatt arbete i rapport för förutsättningar ska ha tagits fram.
2. Grundläggande processkartläggning ska vara klar
3. Finansieringsplan för kompletterande anläggningar ska vara framtagen.
4. Finansieringsplanen och beslutsprocessen ska ha förankrats med Gryaabs ägare, styrelse och andra intressenter.

Måluppfyllelse:

1. Målet uppfyllt
2. Målet uppfyllt
3. Målet uppfyllt.
4. Målet delvis uppfyllt

Kommentar: Finansieringsplanen är presenterad för Gryaabs styrelse och TED, fastställs under 2022. Beslutsprocess avseende finansieringsplan är framtagen.

Övergripande verksamhetsmål från Göteborgs Stads budget för 2021

Gryaabs mål

Gryaab har arbetat med de övergripande verksamhetsmålen utifrån flera av Gryaabs styrelsemål. För uppföljning av dessa se ovan.

Övriga aktiviteter

Gryaab har bl.a. arbetat med de övergripande verksamhetsmålen utifrån ett antal aktiviteter vilka följs upp nedan.

Högskolesamarbete med Chalmers

Inom samarbetet med Chalmers finns en industridoktorand som arbetar med framtidens hållbara avloppsvattenrening. Under 2021 låg fokus på hållbarhetsvärdering, klimatpåverkan samt tre examensarbeten med koppling till Ryaverket varav två avsedda att ge indata för att bedöma framtida reningsmöjligheter. Stödet fördelas mellan Chalmers och LTH vilket ger tillgång till riktade forskningsinsatser avseende bland annat läkemedelsrening, mikroplast, tillskottsvatten och styrning av avloppsrening.

Examensarbeten har genomförts under våren 2021 som ger ny kunskap om hur långt det är möjligt att driva reningen, respektive hur stor påverkan vattenverksslam har på reningen av avloppsvatten. Dessa kommer att ge viktiga indata till Nya Rya. Under hösten genomfördes examensarbeten om metanavgång från slam. Dessa ger viktig indata till utredningsprojekt U2. Gryaabs styrelse fattade under hösten 2021 beslut om fortsatt högskolestöd för åren 2022-2023.

Nationellt samverkansforum mellan bolaget, kretslopp och vatten och högskolorna

Gryaab ingår tillsammans med bland annat Kretslopp och vatten, Chalmers och LTH, i forskningssamarbetet VA-teknik Södra. Aktiviteter under året handlade bland annat om tillskottsvatten och återanvändning av vatten, Gryaab bidrar med underlag till kretslopp och vattens industridoktorand, som forskar på hur mycket tillskottsvatten som är hållbart. Gryaab har hittills medverkat i (digitala) nationella och internationella

konferenser/seminarier/utbildningar angående läkemedelsrening, klimatpåverkan, flöden till reningsverk och styr och regler.

Ansökan inför en ny fas inom VA-teknik södra förbereds i samverkan med Chalmers och LTH. Gryaab deltar i nationell samverkan kring kriterier för antibiotikasmart VA samt cirkulära VA-system.

Gryaab ska implementera Göteborgs Stads plan för jämställdhet 2019-2023 (Stab)

Åtgärden är genomförd.

Medverkan i forskningssamarbeten med inriktning på reningstekniker anpassade efter höga flöden

Genom verktyget FCF kan flödena styras och reningskapaciteten utnyttjas optimalt. Gryaabs medverkan i detta digitaliseringsarbete uppmärksammades i IWAs beskrivning av hur digitalisering av vattenflöden i sin tur kan effektivisera avloppshantering. Inom VA-teknik Södra medverkar Gryaab i referensgrupp för ett projekt om aeroba granuler, en teknik för att hantera höga flöden. Gryaab har beskrivit Ryaverkets specifika utmaningar kring reningsprocesser och höga flöden för medverkande högskolor.

En del av arbetet kring FCF redovisades och diskuterades i workshop på Nordiska konferensen Nordiwa i slutet av september 2021.

Vidareutveckling av beslutsstödet Future City Flow

Under 2021 utvecklades beslutsstödsverktyget FCF för att ge möjlighet att sänka de totala utsläppen av föroreningar från avlopp vid höga flöden genom att balansera nödvändig bräddning och förbiledning av avloppsvatten med hänsyn tagen till aktuell reningskapacitet på Ryaverket. Gryaab införde också förbättrad styrning av tillflödena.

Deltagande i projekt med inriktning på läkemedel och mikroplast

Under 2021 ingick Gryaab fortsatt i styrgruppen för en av Naturvårdsverket finansierad beställargrupp med inriktning på mikroplast och läkemedel. Under 2021 genomfördes dels en sammanställning och analys av studier om den minimala påverkan som avloppsreningsverk kan ha på flödet av mikroplast till vattenrecipienter vilket ger ett underlag för myndigheterna att ställa rätt krav på rätt flöden och därmed en

samhällsekonomiskt fördelaktig reduktion av mikroplast i recipienter. I ett annat delprojekt är målet att ta fram ett underlag för relevanta och samhällsekonomiskt effektiva krav avseende läkemedelsrening.

Aktivt uppströmsarbete

Gryaab har ett fortsatt aktivt uppströmsarbete i samverkan med ägarkommunerna och miljömyndigheter. Under 2021 kartlades bidragen av kritiska föreningar från tillskottsvatten med syfte att möjliggöra för ägarkommunerna att välja effektiva tillskottsvattenåtgärder som även förbättrar slamkvaliten. Effekten av införd lakvattenrenings kommer att utvärderas under 2022. Provtagning av externt organiskt material har genomförts. Industriärenden hanteras löpande.

Gryaab ska under 2021 genomföra handlingsplan och insatser för ledarskap

Åtgärden är genomförd.

Gryaab ska implementera Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare 2019–2023

Åtgärden är genomförd.

Gryaab ska ta fram en plan för trivselhöjande aktiviteter. Aktiviteterna får anpassas efter covid-19

En plan för trivselhöjande aktiviteter har tagits fram. Dessvärre gör covid-19 det svårt att genomföra planen.

Särskild uppföljning till stadens och stadshus årsredovisningar 2021

Gryaab AB
2021

Innehållsförteckning

1	Förväntad framtida utveckling inom bolaget	3
2	Upplysningar om bolagets påverkan på den yttre miljön...	4
2.1	Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet	4
3	Bolagets bidrag till måluppfyllelsen av stadens tre övergripande budgetmål.....	6
3.1	Övergripande Mål: Göteborg är en attraktiv stad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför.....	6
3.2	Övergripande Mål: Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro.....	7
3.3	Övergripande Mål: Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt.....	7

1 Förväntad framtida utveckling inom bolaget

Gryaabs utveckling, verksamhet och kostnader påverkas främst av de miljökrav som fastställts för verksamheten och de skärpta reningskrav som sannolikt kommer i framtiden.

Gryaab förväntas leverera positiva resultat tom 2028. Utvecklingen beror på en blandning av jämnt ökande avgifter, svagt ökande drifts- och kapitalkostnader, fortsatt låga räntenivåer samt betydande volymer övriga intäkter.

Gryaabs avgift till ägarkommunerna höjs inte för år 2022 men kommer att öka de närmaste åren som en följd av pågående och planerade investeringar.

De övriga intäkterna förväntas under planperioden 2023-2032 öka med 206 mkr främst p.g.a. försäljning av biogas och spillvärme. Resultatet som de övriga intäkterna bidrar till ska inte betraktas som ett överuttag av avgifter då de kommer från tjänster som inte tillhör det lagstadgade avgiftsmonopolet. De obeskattade reserverna förväntas kunna öka med ca 150 mkr fram till 2028, för att sedan tas i anspråk och dämpa ökningen av avgifterna trots ökade kapitalkostnader.

Gryaabs nya miljötillstånd sträcker sig till 2036, och anger tydliga förväntningar på strängare reningskrav därefter. Gryaab har därför startat projektet Nya Rya. Det omfattar en kapacitetsökning genom nya anläggningsdelar på angränsande mark samt anpassningar i processen på dagens verk. Målet är att Gryaab efter att projektet avslutats kan ta hand om avloppsvattnet från våra ägarkommuner med sikte på 2055. Gryaabs ägare planeras under kommande år att fatta flera beslut avseende Nya Rya.

Gryaab äger ett transportsystem som till största delen består utav bergtunnlar. Ökade flöden, fler och längre perioder med höga flöden och åldern på transportsystemet leder till ett antal risker. Gryaab har därför gjort en översyn på det organisatoriska ansvaret och personella resursbehoven. Överföringskapaciteten under Mölndalsån kommer att ökas och förväntas vara färdigställd 2025. Under 2022 pågår en fortsatt kartläggning av trånga sektorer och en uppskattning av tunnelkapaciteten.

2 Upplysningar om bolagets påverkan på den yttre miljön

Vattenbehandling

Gryaabs främsta uppgift är att rena avloppsvatten. Genom att minska näringsämnen och föroreningar i avloppsvattnet gynnas den biologiska mångfalden i Göta älvs mynning. Under 2021 har vi bland annat fokuserat på att öka kapaciteten på våra eftersedimenteringsbassänger samt inventerat risker som kan begränsa de olika anläggningarnas reningskapacitet.

Slambehandling

Vid rening av avloppsvatten uppstår slam. Gryaabs uppgift är att främja ett kretslopp där slam kan användas som gödsel eller som jordtillverkning. Gryaab har under 2021 haft fokus på bättre slam. Bolaget använder skruvpressar för att slutavvattna slammet och levererar ett förhållandevis torrt slam till en rimlig energi- och kemikaliekostnad. Målet för 2021 var att 60 procent av det producerade slammet skulle klara Revaqkraven och få återföras till åkermark. Vi klarade målet med god marginal.

Klimat och energi

Gryaab ger upphov till klimatutsläpp från reningsprocessen men också indirekt från tillverkningen av energin och kemikalierna som vi förbrukar. Vid framtida strängare utsläppsvillkor och ökade flöden kommer Gryaabs klimatpåverkan i framtiden att öka från dagens nivå om inte Gryaab och ägarkommunerna vidtar kraftfulla åtgärder. För att hantera dessa utmaningar och samtidigt rena avloppsvattnet på ett bra sätt har vi uppdaterat vår klimatstrategi. Under kommande år planerar vi att fram en aktivitets- och tidplan för genomförande av åtgärder och uppgifter kopplade till klimatstrategin.

Uppströmsarbete

Gryaab bedriver ett aktivt arbete med att få anslutna invånare och industrier att minska sina utsläpp av oönskade ämnen och tillskottsvatten till avloppsnätet. Det görs genom kontroll av verksameters avloppsvatten och spårning av utsläpp, samt genom att sprida kunskap om hur allmänheten kan använda avloppet rätt. Ett stort framsteg under senaste året är införandet av lakvattenrening vid två deponier vilket har medfört att mängden föroreningar i slammet och vårt utgående vatten har minskat.

2.1 Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet

Tillståndspliktig verksamhet

Bolag	Typ av tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet
Göteborg Energi AB	Produktion av fjärrvärme, el och kyla. Uppgradering biogas.

Bolag	Typ av tillstånds-eller anmälningspliktig verksamhet
Sörred Energi AB	Energianläggning ingår i Volvo Cars miljö tillstånd
Göteborg Energi Nät AB	Mellanlagring av farligt avfall
Göteborgs Hamn AB	Hamnverksamhet, oljelagring
Göteborgs Spårvägar AB	Fordonstvätt, fordonsverkstad.
GS Buss AB	Fordonstvätt, bränslehantering
Göteborg Leasing AB	Fordonstvätt, fordonsverkstad.
Got Event	Bad för allmänheten.
Älvstranden Utveckling AB	Hamnverksamhet, vattenverksamhet, markarbeten i förorenade massor
RenovaAB	Avfallsförbränning, deponi, avfallshantering, biologisk avfallsbehandling, fordonstvätt, fordonsverkstad
Renova Miljö AB	Deponi, avfallshantering
Gryaab	Avloppsrening, förvaring slam, mottagning organiskt avfall
Grefab	Fritidsbåtshamnar med båtuppställning

Gryaabs verksamhet är tillståndspliktig enligt miljöbalken. Avloppsreningsverket har verksamhetskod 90.10 enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251). Utöver det har Gryaab tillstånd att ta emot vissa mängder externt organiskt avfall, verksamhetskod 90.161 samt tillstånd att förvara slam i ett bergrum i Syrhålå med verksamhetskod 90.341. Hur Gryaab uppfyller miljövillkoren redovisas i miljörapporterna för Ryaverket och Syrhålå. Alla miljövillkor uppfylldes 2021.

Under 2021 beslutade Länsstyrelsen om att godkänna Gryaabs begäran om så kallad sluttäckning av deponin för slam i bergrummet vid Syrhålå. Det innebär att tillsynsmyndigheten inte längre bedömer verksamheten i Syrhålå som en miljöfarlig verksamhet med verksamhetskod 90.300-i enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheten bedöms istället som en anmälningspliktig verksamhet med verksamhetskod 90.341. Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.341 gäller för sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

3 Bolagets bidrag till måluppfyllelsen av stadens tre övergripande budgetmål

3.1 Övergripande Mål: Göteborg är en attraktiv stad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför

Gryaab har genom sin verksamhet begränsad påverkan på de flesta av ovan nämnda övergripande verksamhetsmål. KF har inte heller riktat några mål specifikt till Gryaab eller angett några indikationer som relevanta för bolaget i budget 2021.

Övergripande verksamhetsmål 1.4.

Gryaab genomför, ett vanligt år, studiebesök för mellanstadiet i syfte att erbjuda information/kunskap om grunduppdraget. Gryaab genomför även studiebesök för högskole- och universitetsstudenter samt för relevanta aktörer i näringslivet och intresseorganisationer. Studiebesök har på grund av pandemin inte kunnat genomföras utan Gryaab har fått arbeta på andra sätt med att erbjuda information om grunduppdraget.

Det övergripande verksamhetsmålet uppfylls även genom nationellt samverkansforum mellan Gryaab, Kretslopp och vatten och högskolorna. Gryaab har sedan flera år tillbaka haft ett samarbete med Chalmers. Pilotförsök, examensarbeten och projekt har bl.a. gett förbättringar i processerna och en höjning av kompetensen för medarbetarna. Numera bedrivs mycket av detta arbete inom ramen för det av Svenskt Vatten stödda forskningsklustret VA-teknik Södra. Samarbetet utgör en stark koppling mellan bolaget och Chalmers. Styrelsen fattade i oktober 2021 beslut att stödja högskoleforskning med 600 000 kr/år för åren 2022 och 2023.

Gryaab driver även ett nationellt samverkansforum tillsammans med Kretslopp och vatten och högskolorna som heter ämnesgrupp tillskottsvatten och bräddning med syfte att generera relevanta utvecklingsprojekt inom området. Samverkansforumet pågår tills vidare.

Verksamhetsmål 1.6

Som bolag och arbetsgivare arbetar Gryaab aktivt med frågor kopplade till jämlikhet, jämställdhet och mångfald. Gryaab har under 2021 genomfört Plan för aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Planen är ett stöd för verksamheten i arbetet att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Gryaab har under 2021 även implementerat Göteborgs Stads plan för jämställdhet 2019-2023.

3.2 Övergripande Mål: Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro

Gryaab har genom sin verksamhet begränsad påverkan på de flesta av ovan nämnda övergripande verksamhetsmål. KF har inte heller riktat några mål specifikt till Gryaab eller angett några indikationer som relevanta för bolaget i budget 2021.

Övergripande verksamhetsmål 2.1

Gryaab bidrar genom sitt huvuduppdrag, att samla in och behandla avloppsvatten, till att uppfylla budgetmålet. Gryaab hade för 2021 egna mål på reningsresultat och att återföra resurser från avloppsvattnet till kretsloppet. Gryaab hade även egna mål för projekt Nya Rya. Projekt Nya Rya syftar till att säkerställa att Gryaab kan uppnå även kommande miljötillståndskrav. Genom att samla in och behandla avloppsvattnet med lämplig kapacitet nu och även säkerställa att det kan ske i framtiden tar Gryaab ansvar för kommande generationers livskvalitet.

3.3 Övergripande Mål: Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt

KF har inte riktat några mål specifikt till Gryaab eller angett några indikationer som relevanta för bolaget i budget 2021.

Övergripande verksamhetsmål 3.1

Gryaab har under 2021 haft ett antal egna mål avseende ekonomisk hållbarhet som bedöms bidra till att uppfylla budgetmålet. Ett av målen var att Gryaab inte ska överstiga sina nettokostnader med mer än en procent. Ett annat var att bolaget skulle förbättra resultatet på de egna intäkterna jämfört med år 2020. Gryaab har även haft som mål att ta fram en finansieringsplan för den kompletterande anläggningen och att förankra den. Ovanstående mål har väl uppfyllts.

Gryaab deltar även i ett antal aktiviteter som bedöms skapa förutsättningar för att budgetmålet ska kunna uppfyllas genom att fokusera på frågor som har stor påverkan på kommande investeringar och driftkostnader. Aktiviteterna består bl.a. av forskningsarbeten med Chalmers, Lunds tekniska högskola och näringslivet för att minska problematiken med tillskottsvatten och ett aktivt uppströmsarbete. En annan aktivitet är deltagande i styrgruppen för en av Naturvårdsverket finansierad beställargrupp med inriktning på mikroplast och läkemedel. Eventuella krav på läkemedelsrening för Gryaabs stora vattenflöden blir mycket kostsamma, varför villkorsutformningen har stor påverkan på den kommande VA-taxan.

Övergripande verksamhetsmål 3.3

Gryaab arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Under 2021 har bolaget bl.a. genomfört den handlingsplan som togs fram efter en medarbetarenkät som gjordes 2019. Gryaabs har även tagit fram och genomfört en handlingsplan i syfte att skapa fortsatt god fysisk arbetsmiljö. Gryaab har implementerat Göteborgs Stads program för en attraktiv arbetsgivare 2019-2023 samt tagit fram en plan för trivselhöjande aktiviteter som ska genomföras årligen. Planen har dock fått anpassas för 2021 på grund av pandemin.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet (inrapportering senast 10:e december)

Gryaab AB
2021

Innehållsförteckning

1	Otrygga platser i stadsrummet.....	3
2	Det samlade systematiska brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.....	4

1 Otrygga platser i stadsrummet

Gryaab AB ansvarar för sina fastigheter vilka generellt inte är tillgängliga för allmänheten. De fastighetsdelar som i något högre utsträckning är brottsutsatta är Gryaabs tunnelportar, vilka är belägna ute i stadsrummet. Det rör sig i dessa fall om inbrott och/eller skadegörelse i form av klotter. Identifieringen har gjorts genom statistik ifrån polisanmälningar. Några få tunnelportar har också dragit till sig bostadslösa människor nattetid på grund av sitt ibland ostörda och skyddade läge.

Arbete med att installera larm vid tunnelportar pågår och detta förväntas skydda mot inbrott och skadegörelse. Gryaabs interna rutiner säger att ensamarbete inuti tunnlar ej är tillåtet. Arbete pågår med få undantag under dagtid och anmäls alltid till Gryaabs kontrollrum. Tunnelvakt finns vid planerat underhållsarbete. Ovanstående motverkar risken att passera ut via tunnelport och bli överraskad av icke behöriga personer. Undantag görs vid visuella kontroller av tunnelportar dagtid - där kan ensamarbete förekomma. Vid dessa kontrollerande ronder används biltransport fram till porten och risken för överraskningsmoment bedöms som låg. Vid eventuella akuta händelser på kvällar och nätter rekommenderas att begära stöd av vaktbolag.

Gryaab planerar att slutföra installationen av larm och därefter utvärdera effekten av dessa. Tillsvidare bedöms inga ytterligare åtgärder behövas.

2 Det samlade systematiska brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet

För att öka tryggheten samt minska brottsligheten tillämpas ett antal säkerhetsåtgärder som har genom åren tagits fram och utvecklats utefter identifierade riskområden samt behov.

Gryaabs område skyddas med hjälp av inpasseringskontroll samt staket. Vidare finns skalskydd på alla byggnader. Alla ingångar kräver passerkort.

Som en trygghetsskapande åtgärd under natten genomförs ronderingar med hjälp av inhyrt vaktbolag. Ronderingar sker 3 gånger per natt samt under helger.

Gryaab har en personresurs som innehar funktionen säkerhetsansvarig. Tjänsten avser det övergripande ansvaret för hela Gryaabs säkerhetsarbete där det systematiska brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet är en del. Omfattningen av detta arbete bedöms uppgå till cirka 5-10% av en heltidstjänst. Vi har även en ställföreträdande säkerhetsansvarig som kan hoppa in vid behov.

Förutom den säkerhetsansvariga, finns även en teletekniker som ansvarar för arbetet kring IT-/teknikfrågor inom det systematiska brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Arbetet bedöms uppgå till cirka 30-40% av en heltidstjänst.

Extra månadsuppföljning november 2021 bolag

Gryaab AB
2021

Innehållsförteckning

1	Uppföljning av driftsbudget.....	3
1.1	Utfall till och med perioden.....	3
1.2	Prognos	3

1 Uppföljning av driftsbudget

Resultatredovisning i sammandrag

MKR	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	347,4	337,2	10,2	340,6	378,9	371,7	367,8	371,5
Kostnader	296,8	314,7	17,9	307,2	331,4	335,1	343,3	340,6
Rörelse- resultat	50,6	22,5	28,1	33,4	47,4	36,6	24,5	30,9
Finansiella intäkter	-	-	-	0,1	-	-	-	-
Finansiella kostnader	9,7	11,0	1,3	12,5	11,0	11,5	12,0	13,5
Resultat efter fin. poster	40,9	11,5	29,4	21,0	36,4	25,1	12,5	17,5

1.1 Utfall till och med perioden

Intäkterna är 10,2 mkr högre än budget vilket i huvudsak beror på ökade intäkter kopplade till försäljningen av biogas. Intäkterna har stigit markant beroende på högre marknadspriser på ISCC- och HBK-klassificerad biogas.

Kostnaderna redovisar en positiv avvikelse mot den periodiserade budgeten med 17,9 mkr.

Periodens budgetavvikelser återfinns i huvudsak under följande poster:

- Övriga externa kostnader 8,1 mkr
- Entreprenader 2,7 mkr
- Konsultarvoden 3,0 mkr
- Reservdelar/förbrukningsmaterial 1,8 mkr
- Slamtransporter - 1,9 mkr

Personalkostnaderna redovisar en positiv avvikelse mot den periodiserade budgeten med 3,5 mkr.

Avskrivningsvolymen uppgår till 0,5 mkr lägre än den periodiserade budgeten och räntekostnaderna understiger den periodiserade budgeten med 1,3 mkr.

1.2 Prognos

Gryaab redovisar för november månad en årsprognos på 36,4 mkr. Detta motsvarar en förstärkt prognos med 11,3 mkr jämfört med den prognos som redovisades per september (25,1 mkr). Förklaringsfaktorerna till ökningen fördelas jämnt mellan verksamhetens intäkts- och kostnadssida.

Intäkter

Under året har försäljningen av rågas (Biogas) till Göteborgs energi lett till en oväntat positiv intäktsförstärkning. Utifrån kraftigt ökade marknadspriser och en hög efterfrågan för rågas, kan Gryaab i denna rapport prognosticera en intäktsvolym om 23,7 mkr för helåret. Detta motsvarar en budgetavvikelse på 8,7 mkr och en justering med 5,7 mkr jämfört med föregående prognos.

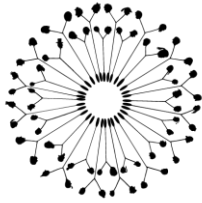
Kostnader

De planerade underhållsaktiviteter har blivit senarelagda och kommer att utföras samt ekonomiskt belasta 2022.

Uppstarten av Nya Rya kom igång senare än vad som planerats och budgeterats. Även arbetet med nytt miljötillstånd för Nya Rya flyttades fram till december och över årsskiftet.

Övriga kostnadsposter som också justerats ned avser avfallshantering och energikostnader. Det har varit svårt att få tag på el-material och av den anledningen har planerade elarbeten, och kostnader skjutits fram till 2022.

Prognosens kostnadssida har också justerats ned som en fortsatt konsekvens av de restriktioner samhället och sålunda även Gryaab varit tvungna att förhålla sig till. Resultatet blev: färre resetillfällen, utbildningar och konferenser samt färre inhyrd personal.

Samordningsförbundet
Insjöriket

Styrelseprotokoll

Diarienummer

Samordningsförbundet Insjöriket:
Plats: Teams
Datum: 2022-02-04

Ordförande

Anita Almqvist (L), Mölndals stad

Vice ordförande

Sofia Sandäng, Försäkringskassan

Övriga ledamöter

Kent Lagrell, (M) Västra Götalandsregionen

Fredrik Skoglund, Arbetsförmedlingen

Ersättare

Tomas Angervik, (S), Mölndal stad

Anna Strand (C), Partille kommun

Maria Kornevik Jakobsson (C), Härryda kommun

Anette Ryberg, Försäkringskassan

Övriga deltagare: förbundschef Annika Ruys-Hagberg, biträdande förbundschef Melina Myrbäck.

Meddelat förhinder: Christian Eberstein, Lerums kommun

Frånvarande: Daniel Filipsson (M), Alingsås kommun, Eva Hallberg, Arbetsförmedlingen

Justeringsdag:

Melina Myrbäck
Sekreterare

Justerare: Maria Kornevik Jakobsson Justerare: Fredrik Skoglund

§ 1137 Sammanträdet öppnas

Inför öppnandet av mötet kommer styrelsen överens om att mötet kan hållas helt digitalt utifrån att flera ordinarie ledamöter har Covid.

Beslut:

Att sammanträdet öppnas och att mötet hålls digitalt

§ 1138 Val av justerare

Styrelsen föreslår att Maria Kornevik och Fredrik Skoglund utses till justerare

Beslut:

Att utse Maria Kornevik och Fredrik Skoglund till justerare

§ 1139 Fastställande av dagordning

Beslut:

Att fastställa dagordningen enligt förslag

§ 1140 Information årsrapport **arbetsmaterial**

Beslut:

Att informationen om årsrapporten läggs till handlingarna

§ 1141 Information verksamhetsdokument 2022

Beslut:

Att informationen om verksamhetsdokumentet läggs till handlingarna

§ 1142 Justering av tidigare beslutad budget

Ekonomistyrningsverket och Jordbruksverket har beslutat att inte begära återkrav av projektmedel utifrån de ytterligare underlag som presenterats av kansliet gällande Leaderprojektet KAF. Detta positiva besked har inneburit behov av vissa justeringar i den budget som beslutades om på novembermötet. Posten utvecklingsarbete har dubblerat och posterna kompetensutveckling och uppföljning och utvecklingsarbete har ökat. Det beräknade egna kapitalet vid årets slut beräknas landa på en miljon i stället för 500 000.

Beslut: Att fastställa den justerade budgeten

§ 1143 Information Intern kontrollplan

Beslut:

Att lägga informationen till handlingarna

§ 1144 Handlingsplan jämställdhet

I dagsläget tas beslut en gång om året. Presidiet föreslår att den tas upp för beslut vartannat år i stället.

Beslut:

Att anta handlingsplanen samt att den ska upp till beslut vartannat år.

§ 1145 Policy kränkande särbehandling

I policyn är det oklart vem närmaste chef är. Kansliet får i uppdrag att justera detta och skicka ut nytt underlag till styrelsen.

Handlingen föreslås gälla tills vidare och lyftas för översyn vartannat år.

Beslut:

Att anta policyn med tillägg om vilken chef man hänvisar till samt att den lyfts för översyn vartannat år.

§ 1146 Rapport från finansierade verksamheter samt ekonomisk uppföljning. Kort dragning om justeringar i arbetssättet för Balder

Utifrån läget med lång kö till Balder och ett i dagsläget brett uppdrag i samband med svårigheter att låna i personal från parterna kommer Balder genomföra en justering av processen som presenteras på mötet. Den innebär i korthet: tydligare fokus på aktiverande insatser och kortare tid i insats. Förväntad effekt är ett tydligare uppdrag, ökat fokus på prerehabiliterande insatser och att verksamheten är en del av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen och utgör inte hela processen. Vidare förväntas individerna i högre utsträckning avslutas mot fortsatt rehabilitering och en mindre del kommer avslutas mot arbete och studier. Förväntad effekt är också en högre grad av samverkan med ordinarie myndigheter.

Svårigheten att låna personal till förbundet berör inte bara Insjöriket utan det är flera förbund som upplever samma problem

Beslut:

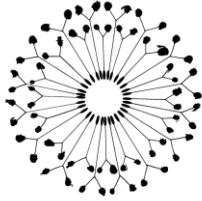
Att lägga informationen till handlingarna

§ 1147 Jämförelse av utförandet av insatser Samordningsförbundet Sjuhärad kontra Samordningsförbundet Insjöriket

Det är svårt att jämföra två förbund rakt av då kontexten oftast ser väldigt olika ut. I underlag jämförs olika enheter (antal och procent). Underlaget justeras och skickas ut till styrelsen på nytt.

Beslut:

Att underlaget justeras och informationen läggs till handlingarna

Samordningsförbundet
Insjöriket

§ 1148 Risk- och konsekvensanalys – medskick från 2021

Frågan lyfts utifrån en tidigare diskussion i styrelsen om behov av en uppdatering av Risk- och konsekvensanalys.

Förbundschef presenterar en modell för risk och konsekvensanalys som används på flera andra förbund. Modellen aktualiseras vid behov

Beslut:

Att informationen läggs till handlingarna

§ 1149 Nominering NNS

NNS har inför det kommande årsmötet i april bett förbunden att komma in med nomineringar till NNS styrelse senast sista februari 2022. Aktuella för nominering är ordinarie ledamöter från kommunen och regionen.

Endast ordinarie ledamöter från politiken kan nomineras. Styrelsen har i dagsläget ingen som finner möjlighet att anta uppdraget.

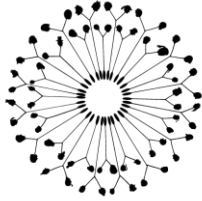
Beslut:

Styrelsen beslutar att inte nominera någon till NNS under 2022

§ 1150 Informationspunkt förbundschef

- Tilldelningsbeslut från Västra Götalandsregionen
- Pay-off utvärdering från projekt Respondere för kännedom, dragning av projektet på styrelsemötet i mars
Styrelsen ger presidiet i uppdrag att bedöma om det finns utrymme för punkten vid nästa styrelsemöte. Om det är många punkter som ska avhandlas skjuts denna information på framtiden.
- Projekt Mentorskap avslutad, slutredovisning/utvärdering se bilaga
- Våldsprojektet fortsätter
- Dialog med socialcheferna
Kansliet träffar socialcheferna två gånger per termin för att informera om vad som händer inom förbundet och hur styrelsen hanterar att två kommuner begärt utträde. Man har kommit fram till att kalla till beredningsgrupp under våren. Förbundet har ingen fast beredningsgrupp utan kallar beredningen utifrån frågan som ska lyftas. Det har gjorts flera försök tidigare att ha en fast beredningsgrupp utan framgång.
- Digitalisering av diariet

§ 1151 Sammanträdet avslutas

Samordningsförbundet
Insjöriket

Kommande möten:

Ordinarie styrelsemöten:

220204 kl 13.30-16.30

220318 kl 13.30-16.30

220401 kl 12.30-16.00 styrelsens arbetsdag med Margareta Ivarsson

220610 kl 13.30-16.30

220923 kl 13.30-16.30

221118 kl 13.30-16.30

Medlemsmöte:

220515 kl 13-15

Plats och tid	Digitalt möte via Teams kl. 09:00-10.00
Beslutande ledamöter	Per Vorberg (M) (ordförande) Patrik Linde (S) (vice ordförande) Anders Halldén (L) Siw Hallbert (S) §§7-10 Hans Jakobsson (C) §§7-10
Övriga närvarande	Maria Ådahl (vd) Amanda von Matern (kommunikations- och marknadsansvarig) Davor Mihajlovic (projektledare) Sanna Nadj (ekonom) Dragana Mrdja (sekreterare)
Utses att justera	Patrik Linde
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, kansliet, 2022-02-25
Protokollet omfattar	§§ 1-10

Sekreterare

Dragana Mrdja

Ordförande

Per Vorberg

Justerande

Patrik Linde

§1

Sammanträdets öppnande

Sammanträdet öppnas av styrelsens ordförande Per Vorberg.

§2

Val av justerare

Beslut

Patrik Linde utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§3

Föregående mötesprotokoll

Beslut

Styrelsen godkänner protokollet fört vid styrelsesammanträde den 1 december 2021.

§4

Ekonomi

Maria Ådahl och Sanna Nadj informerar om årsbokslut 2021 och tidplan för årsredovisning 2022. Årsbokslutet visar att LSUAB har haft lägre kostnader under 2021 än vad det hade budgeterats för. Detta pga. lägre kostnader för resor och evenemang och trots högre juristkostnader än planerat.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

§ 5

Verksamhetsplan

Maria Ådahl presenterar Verksamhetsplan för LSUAB 2022-2023.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

Styrelsen antar Verksamhetsplan för LSUAB 2022-2023.

§ 6

Riskanalys och internkontroll

Maria Ådahl presenterar fortsatt arbete med riskanalys och interkontroll.

Beslut

Styrelsen beslutar att inte göra några justeringar och därmed noterar informationen.

§ 7

VD rapport

Fysisk utveckling

- Härryda kommun har bjudit in infrastrukturministern Tomas Eneroth (S) till samtal om den planerade järnvägen mellan Göteborg och Borås.
- Kommunstyrelsen beslutade på sitt möte den 16 december 2021 att uppdra åt förvaltningen att upprätta detaljplan för Landvetter södra etapp 1. Detaljplanen

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

genomförs som exploatörsdriven detaljplan enligt Härryda kommuns modell. Davor Mihajlovic informerar om arbetsläge när det gäller detaljplanestart.

- Under våren 2022 arbetar konsortiets projektgrupp med målbilden "Vart är vi på väg?" samt uppstarten av detaljplaner.

Forskning och Innovation

- LSUAB har inlett ett nytt samarbete med Tyréns, JSP, Västtrafik med flera inom Innovationskompassen.

Internationellt

- LSUAB har tagit emot två nya tjänsteman från den sydkoreanska systerstaden Namyangju. Byoung Gi Ham och Eunpyo Lee kommer att vara hos LSUAB fram till sommaren 2022.

Företag och nätverk

- Kontinuerliga dialoger med intressenter fortsätter.

Kommunikation och marknadsföring

- Amanda von Matern informerar om fokusområden inom kommunikation år 2022. Etablering och utveckling av medborgardialog prioriteras och medborgardialoger planerade för våren 2022 presenteras. En utvärdering av medborgardialoger genomförda hösten 2021 och våren 2022 planeras för augusti 2022.
- Andra fokusområden för kommunikation är bl.a. utveckling av dialog med företag i Landvetter, framtagning av policy för dialog, framtagande av Visionsfilm om Landvetter Södra, platsaktiviteter samt ökad närvaro på LinkedIn och Instagram.
- LSUAB planerar inte i dagsläge att skicka en delegation till Sydkorea men utvecklar samarbetet med systerstaden Namyangju genom regelbundna digitala möten och workshops.

Beslut

Styrelsen noterar VD rapporten.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

§ 8

Övriga frågor

LSUAB medverkar i olika nätverk, bland annat Gröna städer, SKR nya stadsdelar och IQ Samhällsbyggnad.

LSUAB planerar för möten med Härryda kommunstyrelsens rådgivande organ, Ungdomsrådet och Rådet för idéburna organisationer, samt alla partier representerade i kommunstyrelsen i Härryda kommun.

Styrelseledamöterna Siw Hallbert och Hans Jakobsson, som anslöt till mötet efter att § 6 behandlades, tillfrågades om de hade någon avvikande mening i §§ 1-6. Ledamöterna meddelade att de inte hade något emot besluten fattade i §§ 1-6.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

§ 9

Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte hålls onsdagen den 16 mars 2022 digitalt via Teams.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

Styrelsen beslutar att i fortsättningen ha styrelsemöten digitalt i väntan på nya rekommendationer angående Coronapandemin från Folkhälsomyndigheten.

§ 10

Avslutning

Styrelsens ordförande Per Vorberg förklarar sammanträdet avslutat.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-02-01

Sida 1 (15)

Plats och tid	Rådasjön/Distanmöte Microsoft Teams, kl. 16.30-18.45
Ledamöter	Oskar Sköld (S), ersätter ordförande Ronny Sjöberg (C) Katarina Kasperson, vice ordförande Karin Wickman (M) Inger Axelsson (KD) Ros-Marie Sädås (MP) Birgitta Garnemark Göran Fohlin Katarina Lindström Eva Sördal Åsa Gunnarsdotter Jenny Bramstång Kjell Jansson
Övriga närvarande	Kersti Lagergren § 1 Birgitta Berntsson § 1 Gunilla Wathne § 1 Leif Bengtsson § 1 Tord Gustavsson § 1 Agneta Ehrenborg § 1 Matilda Svenning, stadsarkitekt på sektorn för samhällsbyggnad § 1 Ingegerd Helén (S), ordförande för revisorerna §§ 1-2 Ulrika Aebeloe, utvecklingsledare folkhälsa § 3 Carina Fransson, verksamhetschef för hälsa och bistånd § 4 Lena Lager, sektorschef för socialtjänst § 5 Milyon Tekle-Haile, sekreterare i pensionärsrådet Emelie Ivarson, kommunsekreterare
Sekreterare	_____ Emelie Ivarson
Ordförande	_____ Oskar Sköld
Justerande	_____ Birgitta Garnemark

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för funktionshinderfrågor

Sammanträdesdatum
2022-02-01

Sida 2

Utses att justera	Birgitta Garnemark
Justeringens plats och tid	Kommunhuset i Mölnlycke, 2022-02-24, kl. 14.00
Protokollet omfattar	§§ 1-11
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliet, arkiv

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 1

Information om Landvetter stadsbyggnadsstudie

Pensionärsrådet deltar i ärendet.

Matilda Svenning, stadsarkitekt på sektorn för samhällsbyggnad informerar om stadsbyggnadsstudien i Landvetter.

Organisationerna lämnar följande synpunkter:

- Nivåskillnader och val av material på gångvägar är viktiga aspekter för framkomlighet med rullstol, permobil och för den som är blind.
- Det är positivt att lekplatser planeras in, men det är även viktigt att aktivera vuxna och äldre. Utomhusgym är ett förslag, då dessa är lättillgängliga och ett bra alternativ i dessa tider när man inte vill gå in och trängas i ett gym.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen och organisationernas synpunkter.

Rådet för funktionshinderfrågor delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 2

Information från revisorerna

Ingegerd Helén (S), ordförande för revisorerna informerar om revisorernas arbete under 2021.

Kommunfullmäktige kontrollerar att den kommunala verksamheten sköts på ett korrekt sätt och för detta arbete utser fullmäktige revisorer. Revisorerna är oberoende och granskar objektivt och självständigt kommunens alla verksamheter samt prövar om de bedrivs enligt god revisionssed:

- Om verksamheten sköts ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.
- Om räkenskaperna är rättvisande.
- Om den interna kontrollen är tillräcklig.
- Om man tillstyrker ansvarsfrihet för årets verksamheter.

I uppdraget ingår också att granska de kommunala bolagen och den kommunala stiftelsen.

Revisorerna är en del av den offentliga verksamheten, med samma krav på tillgänglighet och insyn som andra myndigheter, och strävar efter öppenhet och tillgänglighet i sitt arbete.

Revisionernas rapporter finns på harryda.se.

Organisationerna lämnar följande synpunkt:

- Organisationerna efterfrågar att revisorerna granskar funktionsstödsboenden och boendestödet i revision framöver.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen och organisationernas synpunkt.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 3

Uppföljning av kommunernas arbete med tillgänglighet

Ulrika Aebeloe, utvecklingsledare folkhälsa, informerar om Myndigheten för delaktighets uppföljning och redogör för resultatet från enkäten för Härryda kommun 2021.

Varje år följer Myndigheten för delaktighet upp offentliga aktörers arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Syftet är att bidra till ett mer tillgängligt samhälle som är användbart för alla oavsett förutsättningar och behov.

Uppföljningen görs genom enkäter som skickas ut till samtliga myndigheter, kommuner och regioner. Frågorna rör det strategiska och övergripande arbetet med funktionshinderfrågor. Det handlar om tillgänglighet inom områdena verksamhet, lokaler samt information och kommunikation. Uppföljningen erbjuder också stöd för utvecklings- och förbättringsarbete.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen.

Rådet för funktionshinderfrågor delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 4

Information från förvaltningen

Carina Fransson, verksamhetschef för hälsa och bistånd informerar om samsjuklighetsutredningen som ska föreslå hur samordnade insatser när det gäller vård, behandling och stöd kan säkerställas för barn, unga och vuxna personer med samsjuklighet i form av missbruk och beroende och annan psykiatrisk diagnos eller närliggande tillstånd.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen.

Rådet för funktionshinderfrågor delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 5

Information om Attendos boende i Mölnlycke

Lena Lager, sektorschef för socialtjänst informerar och svarar på frågor.

Organisationerna lämnar följande synpunkter:

- Det är viktigt att utgå från individuella behov samt ta hänsyn till känslor, som ensamhet och oro, som kan uppstå när personer med demens flyttar till en ny miljö. En del personer som inte är så sjuka, har hittat stimulans i att umgås och samtala med varann och det är viktigt att ta till vara på.
- Organisationerna efterfrågar studiebesök på Attendo.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen och organisationernas synpunkter.

Rådet för funktionshinderfrågor delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 6

Rådet för funktionshinderfrågors årsrapport 2021

Rådet för funktionshinderfrågor sammanställer i slutet av året en årsrapport om rådets arbete. Årsrapporten delges kommunstyrelsen och välfärdsnämnden. Rapporten innehåller bland annat:

- Ärenden som rådet har lyft under året.
- Ärenden rådet har lämnat synpunkter på.
- Ärenden rådet har fått information om.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen.

Rådet för funktionshinderfrågor godkänner rådets årsrapport 2021.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 7

Bemötande- och tillgänglighetspriset

I § 15/2014 beslutade kommunstyrelsen att instifta ett årligt tillgänglighetspris till personer som arbetar med att motverka funktionshinder i samhället. Kommunfullmäktige beslutade i § 97/2017 att ändra namn på tillgänglighetspriset till bemötande och tillgänglighetspris.

I Härryda kommun finns personer som engagerar sig i frågor som berör funktionsnedsatta och arbetar för att motverka funktionshinder i samhället. Dessa personer gör ett värdefullt arbete för kommunens invånare och föreslås uppmärksammas genom ett pris som årligen delas ut.

Nomineringen av priset sker till rådet för funktionshinderfrågor. Rådet får i uppdrag att föreslå mottagare av priset samt lämna förslaget tillsammans med motivering till välfärdsnämndens sammanträde den 6 april. Välfärdsnämnden ska utse mottagare av priset vid sammanträdet i april och priset på 5000 kr samt diplom delas ut på nationaldagsfirande den 6 juni.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen.

Rådet för funktionshinderfrågor utser Göran Fohlin, Birgitta Garnemark och Katarina Kaspersson att ta emot inkomna nomineringar, föreslå mottagare och därefter delge rådet förslag på mottagare av årets bemötande och tillgänglighetspris på rådets sammanträde den 4 april 2022.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 8

Instruktion för rådet för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsen beslutade den 18 november 2021 § 418 att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på ändringar i *Instruktion för rådet för funktionshinderfrågor* i enlighet med rådets synpunkter. Instruktionen fastställas av kommunstyrelsen.

Emelie Ivarson, kommunsekreterare, presenterar förslag på ändringar utifrån rådets synpunkter i protokoll från den 24 maj 2021 § 23 samt den 6 mars 2019 § 2.

Rådet för funktionshinderfrågor önskar ytterligare samråd på nästa sammanträde den 4 april.

Synpunkter skickas till emelie.ivarson@harryda.se inför sammanträdet den 4 april.

Rådet för funktionshinderfrågor lämnar följande synpunkter:

- Synskadades riksförbund (SRF) Mölndal-Härryda-Partille bör bytas till Synskadades riksförbund (SRF) Göteborg-Härryda.
- Det heter inte Handikappades Riksförbund utan bara DHR Mölndal-Härryda.
- Västra hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) bör tas bort, alternativt kan de som sitter i HSN från Härryda kommun delta på rådets sammanträden.
- Formuleringen ”Organisationerna representeras av 1-2 ledamöter från respektive organisation” är bättre än ”Organisationerna utser 14 ledamöter från följande organisationer”.
- Bra med formuleringen ”Ytterligare två ledamöter från andra organisationer som verkar för personer med funktionsnedsättning, som inte benämns ovan, kan ges möjlighet till representation i rådet.”
- Ledamöter från pensionärsrådet borde kunna adjungeras till rådet för funktionshinderfrågor.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen samt rådets synpunkter.

Rådet för funktionshinderfrågor delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 9

Val av ledamot (Riksförbundet Hjärtlung Mölndal-Härryda-Partille)

Rådet för funktionshinderfrågor noterade den 18 oktober 2021 § 39 att Riksförbundet Hjärtlung Mölndal-Härryda-Partille skulle kunna ges möjlighet att representeras i rådet för funktionshinderfrågor.

Riksförbundet Hjärtlung Mölndal-Härryda-Partille har beslutat att utse Kjell Jansson som organisationens ledamot i rådet för funktionshinderfrågor.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar Riksförbundet Hjärtlung Mölndal-Härryda-Partilles val av ny ledamot, Kjell Jansson.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 10

Rapport från kommunstyrelsen och välfärdsnämnden

Oskar Sköld (S) informerar om att kommunstyrelsen haft sammanträde den 16 december 2021 och den 13 januari 2022 samt att välfärdsnämnden har haft sammanträde den 15 december 2021 och den 12 januari 2022. Nedan finns ett urval av ärenden som kan vara av intresse för rådet för funktionshinderfrågor.

Protokoll och handlingar från kommunstyrelsen och välfärdsnämnden finns på www.harryda.se.

Kommunstyrelsen den 16 december 2021

§ 446 Redovisning av uppdrag om översyn av medborgarförslag

§ 447 Ekonomisk månadsuppföljning för kommunstyrelsen per oktober 2021

§ 448 Uppdrag att upprätta detaljplan för Assmundtorp 2:9 m.fl., ishall och travelpark m.m.

§ 449 Uppdrag att upprätta detaljplan för Landvetter södra etapp 1

§ 450 Uppdrag att upprätta detaljplan för Företagsparken etapp III

§ 455 Lokal trafikföreskrift om laddplats på Metallvägen

Kommunstyrelsen den 13 januari 2022

§ 5 Information om pågående arbete med översyn av seniorerbjudanden (65+)

§ 12 Svar på motion om ordningsvakter och utökad trygghet

§ 13 Lokal handlingsplan för suicidprevention 2022 – 2025

§ 14 Svar med anledning revisorernas granskning av fastighetsunderhåll

§ 15 Begäran om startbesked för trygghetshöjande åtgärder på Rävlandaskolans skolgård

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

§ 17 Uppmaning till kollektivtrafiknämnden gällande översyn av Västtrafiks zonindelning och taxor

Välfärdsnämnden den 15 december 2021

§ 311 Uppföljning av arbetet med övergång och samverkan mellan och inom skolformer

§ 312 Rapportering av avtalsuppföljning av externa utförare enligt LSS

§ 313 Redovisning av lokal handlingsplan psykisk hälsa

§ 314 Kvalitetsgranskning studieavbrott inom kommunal vuxenutbildning i Härryda kommun

§ 315 Information om införandet av ny servicegaranti för sektorn för socialtjänst

§ 320 Yttrande till Västra Götalandsregionen över förslag om Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser samt yttrande till Västra Götalandsregionen över förslag om Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård

§ 323 Principer för fördelning av extra bidrag till föreningar under 2022 med anledning av covid-19

Välfärdsnämnden den 12 januari 2022

§ 4 Revisorernas uppföljande granskning av samverkan mellan socialtjänst samt förskola respektive grundskola

§ 5 Svar på motion om en äldreomsorgsplan för Härryda kommun

§ 8 Årshjul för ledning och styrning samt årsplan för välfärdsnämnden 2022

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 11

Delgivningar

- Protokoll från pensionärsrådets sammanträde den 8 december 2021.
- Anhörigstöd vårprogram 2022.

Rådet för funktionshinderfrågors behandling

Rådet för funktionshinderfrågor noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Anteckningar ungdomsråd 1 februari 2022

Tid: 14.00-16.00

Plats: Teams

Nr	Ärende	Beslut
1.	Mötet öppnas	Mötet öppnades.
2.	Förra mötets protokoll	Inga kommentarer kring förra mötets protokoll.
3.	Godkännande av dagordning	Dagordningen godkändes.
4.	Uppföljning av politiska inriktningsmål	<p>Öka tryggheten i samhället</p> <p>Per-Arne Larsson (sektorschef för teknik och förvaltningsstöd) och Per Mood (säkerhetschef) presenterade hur kommunen ska jobba med det politiska inriktningsmålet att öka tryggheten i samhället. Nya insatser är ordningsvakter i Mölnlycke och Landvetter centrum. Man har också skickat in en ansökan om att få ha kamerabevakning med identifierande kameror på fem skolor (Fagerhult, Landvetter, Ekdala, Djupedal och Furuhäll). Man jobbar även med ansökan för att sätta upp kameror i Mölnlycke och Landvetter centrum.</p> <p>Diskussionsfrågor: Vad innebär otrygghet för dig? I vilka situationer känner du dig otrygg?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hindås upplevs som en otrygg plats, skulle önska säkerhetsåtgärder även där. - Otrygghet vid bussterminalerna. - Önskemål om lampor i ytterområdena. - Det sker mycket skadegörelse på Rävlandaskolan – varför ingen kameraövervakning där? Per-Arne svarar att kommunen har bestämt en annan satsning där i form av ombyggnation av skolgården i samarbete med eleverna.

		<p>Ungdomsledamöterna ombeds att ta med sig trygghetsfrågan till respektive elevråd och återkoppla under nästa förmöte.</p> <p>Höja kunskapsresultaten i grundskolan</p> <p>Paula Palmdahl (verksamhetschef för grundskolan) presenterar hur kommunen planerar att arbeta för att höja kunskapsresultaten i grundskolan.</p> <p>Prioriterade mål att arbeta med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Likvärdig bedömning - Goda lärmiljöer för alla elever - Elevhälsan närmre arbetslagen - Ökad studiero - Pandemin? <p>Det är också viktigt att arbeta vidare med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Att lärarna ska vara utbildade och behöriga - Stöd och hjälp till alla elever - Motverka stress, press och psykisk ohälsa <p>Frågor från ungdomarna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur lockar vi kompetenta lärare till skolan? <p>Paula svarar att viktiga komponenter är lön, god arbetsmiljö, utveckling och att lyfta om skolan jobbar efter någon särskild metod. Tips från ungdomarna är att marknadsföra brett och att särskilt marknadsföra gentemot elever på lärarhögskolan.</p>
5.	Återkoppling	<p>Kollektivtrafikenkäten</p> <p>Sammanställningen av enkätresultaten har lämnats till Västtrafik. Västtrafik har haft ett första möte med ungdomar från ungdomsrådet, den 17 december. De tog till sig att de behöver ha en ungdomspanel som referensgrupp. Vi kommer bjuda in dem till nästa ungdomsråd den 18 mars för att diskutera frågorna vidare.</p> <p>Arbetsgrupper (psykisk hälsa, ANDTS, Agenda 2030 med fokus på klimatfrågor)</p> <p>Arbetsgrupperna jobbar vidare med sina områden, har ingenting att lyfta på dagens möte.</p> <p>IT infrastruktur</p> <p>Infrastrukturen gällande IT togs upp under förra ungdomsrådet. Vi beslutade under förmötet att avvakta med frågan till nästa möte.</p>

		<p>LUPP-workshop</p> <p>Maija går igenom rapporten från LUPP-workshopen (bifogas med anteckningarna). Nästa steg är att kommunens olika sektorer funderar över hur de kan arbeta vidare utifrån resultatet. De politiska frågorna skickas till Maria Kornevik som i sin tur skickar dem vidare till partiernas gruppleddare.</p>
6.	Årsrapport 2021	Inga kommentarer gällande ungdomsrådets årsrapport 2021. Den kommer nu skickas vidare till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden.
7.	Kick off för ungdomsledamöterna	Kristian och Maija föreslår att vi har en kick off för ungdomsledamöterna som en nystart efter pandemin. Det blir ett tillfälle för oss att träffas och skapa relationer och diskutera hur vi vill jobba framöver. Vilka ungdomar är intresserade av att planera kick off:en? Anton och Nicky är intresserade. Om någon mer är intresserad, anmäl ert intresse till Kristian eller Maija.
8.	Mötet avslutas	Mötet avslutades.

Närvarande:

Politiker:

Per Vorberg (M)
Patrik Linde (S)
Siw Hallbert (S)
Richard Rosengren (M)
Anita Anger (L)
Inger Axelsson (KD)
Johannes Backlund (SD)
Maria Kornevik Jakobsson (C) (vice ordförande)

Ungdomsledamöter:

Julius Ekelin (ordförande)
Oskar Gahrn
Elin Hernandez Karlsson
Vilma Jansson
Anton Lindelöf
Nicky Andersson
Julia Lann
Linus Sander
Amelia Germgård
Sandra Leimar

Tjänstepersoner:

Kristian Wintelycke
Börje Persson
Niclas Lindberg
Paula Palmdahl
Päivi Malmsten
Sanna Ingelstam Duregård
Maija Grotteborn
Per-Arne Larsson (punkt 4)
Per Mood (punkt 4)

Protokollet från ungdomsrådet den 1 februari 2022 godkänns härmed av:

Julius Ekelin, ordförande

Maija Grotteborn, sekreterare

Maria Kornevik Jakobsson, justerare

LUPP-workshop

Härryda kommun 2021

En sammanställning av ungdomars tankar och åsikter utifrån LUPP-enkäten 2020 samt LUPP-workshopen 29 november 2021

Text: Maija Grotteborn,
Verksamhetsstöd UKF

INNEHÅLL

Inledning	3
Deltagande skolor	3
Fritid	5
Vad vill unga göra på fritiden?	5
Vad innebär en trygg och meningsfull fritid?	5
Inflytande och förtroende	7
Vad lägger unga i begreppet inflytande?	7
Hur kan vi öka ungas delaktighet?	7
På vilket sätt vill unga uttrycka sin åsikt?	8
Hur kan vi höja förtroende för vuxna?	8
Hälsa och trygghet	10
Vad är trygghet för ungdomar?	10
Var i centrum och i kollektivtrafiken är ungdomar otrygga? Vad kan vi göra för att öka tryggheten där?	10
Var är det som gör ungdomar stressade? Vad kan vi göra för att minska den stressen?	10
Bilaga	12
Punktlista med synpunkter och åtgärdsförslag	12

INLEDNING

LUPP står för Lokal UPPföljning av ungdomspolitiken och är en enkät som MUCF (myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) skapat som innehåller en mängd frågor som berör områdena fritid, skola, hälsa, trygghet, samhälle och demokrati, arbete samt framtid. Enkäten genomförs av elever i årskurs 8 samt ungdomar i år 2 på gymnasiet. I Härryda kommun har enkäten genomförts åren 2013, 2017 samt 2020. Planen är att den ska genomföras var tredje år för att kunna följa upp resultaten över tid.

Hösten 2021 genomfördes en workshop där ungdomar fick träffa kommunpolitiker och diskutera på förhand bestämda fokusfrågor och komma med synpunkter och åtgärdsförslag kring dessa.

Efter att kommunen fått ta del av LUPP-rapporten presenterades resultatet för kommunens olika sektorsledningarna och de fick i sin tur komma med förslag på fokusfrågor. Vilka frågor som sedan skulle tas upp beslutades av ungdomsrådets arbetsgrupp som under hösten 2021 jobbade med att planera workshopen. Följande frågor beslutades bli workshopens fokusfrågor:

Fritid

- Vad vill unga göra på fritiden?
- Vad innebär en meningsfull och trygg fritid?

Inflytande och förtroende

- Vad lägger unga i begreppet inflytande?
- Hur kan vi öka ungas delaktighet?
- På vilket sätt vill unga uttrycka sin åsikt?
- Hur kan vi höja förtroendet för vuxna?

Hälsa och trygghet

- Vad är trygghet för ungdomar?
- Var i centrum och i kollektivtrafiken är ungdomar otrygga? Hur kan vi göra för att öka tryggheten där?
- Vad är det som gör ungdomar stressade? Vad kan vi göra för att minska stressen?

Samtliga senareskolor i kommunen samt Hulebäcksgymnasiet och Fridagymnasiet fick frågorna till sina elevråd för att de skulle diskuteras där och i klassråden.

Representanter från elevråden bjöds in till workshopen för att föra fram sina och sina klasskompisars åsikter i frågorna.

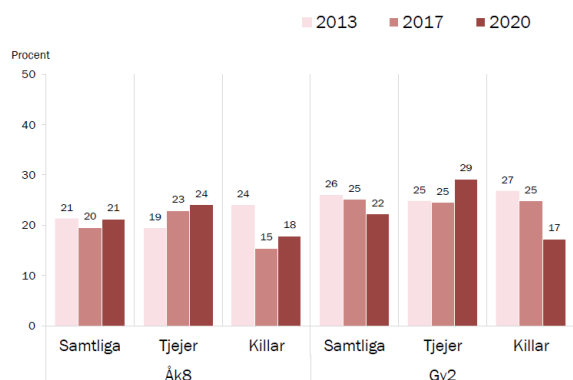
På grund av den rådande Coronapandemin fick kommunen med kort varsel tänka om och istället genomföra workshopen digitalt. Detta gjorde förmodligen att det blev färre antal deltagare än väntat. Slutligen deltog 36 ungdomar, sju politiker samt tio sekreterare. Deltagarna delades in i grupper där en ungdom från ungdomsrådet var samtalsledare och en tjänsteperson var sekreterare. Följande material är en bearbetning av de dokumenterade diskussionerna samt av resultatet från LUPP-enkäten 2020. Fokusområdenas teman fungerar som rubriker i sammanställningen och på slutet finns åtgärdsförslagen samlade för att kunna ge en snabb överblick. Materialet kan med fördel användas av både politiker, tjänstepersoner och skolor för vidare diskussioner.

Deltagande skolor

Elever som deltog i workshopen var från årskurs 7 och uppåt från Båtsmansskolan, Landvetterskolan, Djupedalsskolan, Rävlandskolan, Önnerödsskolan,

Ekdalaskolan, Fridaskolan samt
Hulebäcksgymnasiet. Stort tack för ert
deltagande!

FRITID

I LUPP-enkäten 2020 svarade drygt 20% av ungdomarna att det finns för lite att göra på fritiden.

Vad vill unga göra på fritiden?

Under workshopen uppgav många att de under fritiden vill ta en paus från skolan och menar att för mycket tid går åt till studier.

”Skolan begränsar fritiden.”

Ungdomarna vill ha fritidsaktiviteter nära bostaden och några påpekade att det saknas aktiviteter i kommunens ytterområden. Kostnaden för aktiviteter togs också upp som ett problem.

”Jag vill ha fritidsaktiviteter som inte kostar så mycket, alla har inte råd med dyra aktiviteter”.

”Busskort till alla så att alla kan ta sig till platser där aktiviteter finns, alla kan inte bli körda.”

Många lyfte också upp att de tycker att fritidsgårdarna erbjuder bra och billiga aktiviteter och att kommunen bör ha fler sådana. Fritidsgårdarna lyftes fram som ett tryggt och bra ställe där ungdomar kan umgås med sina vänner utan krav men ändå med närvaro av trygga vuxna.

”Vi önskar platser som inte är begränsade till öppettider och som har en blandning av vuxennärvaro och frihet från vuxna.”

Ungdomarna efterfrågade mer aktiviteter utan prestationskrav. I LUPP-enkäten föreslogs en fritidsgård utomhus.

”Det skulle vara kul om det fanns en fritidsgård man kan vara ute på under sommaren, med typ basketplan, bänkar, fotboll eller pingis.”

Under diskussionerna framkom det att många vill umgås med sina vänner under avslappnade former och att ungdomar inte bara vill ha fritidsaktiviteter utan också ”fri tid” för återkoppling och återhämtning. De menade att fritidsaktiviteterna också tar mycket tid från den fria tiden.

Både i enkäten och under workshopen nämnde flera ungdomar att de önskar en simhall i kommunen och även en basketplan.

Vad innebär en meningsfull och trygg fritid?

Ungdomarna efterfrågade tillgång till trygga vuxna. Samtidigt som många uppgav att de ”hänger utomhus” är det utomhus som otryggheten verkar vara som störst.

”Ungdomsgång gör att det känns otryggt att röra sig ute. Det är otryggt när alla affärer stängt och det inte finns några vuxna i närheten.”

”Att ha ställen att vara på inomhus, idag hänger man ofta utomhus.”

”Bättre skyltar och ljus till och från mötesplatserna.”

”En trygg fritid innebär att det finns vuxna man kan lita på i närheten. T.ex. att man kan lita på fritidsgårdens personal.”

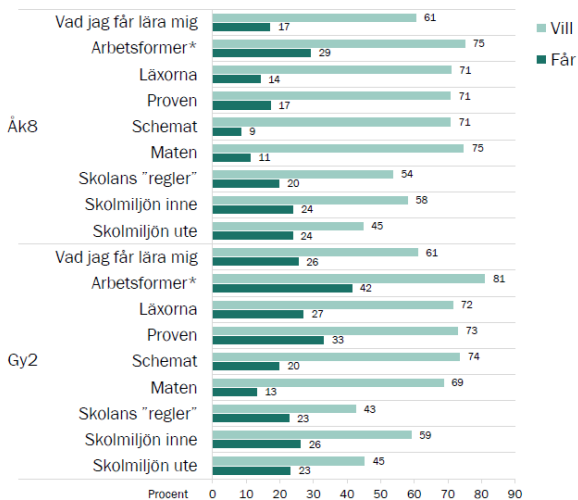
Aktiviteterna i sig kan också skapa en stress och det är viktigt att ungdomar själva får välja sina fritidsaktiviteter för att de ska upplevas som positiva.

”Ibland kan även aktiviteterna skapa stress och press och då är det lätt att man slutar.”

”En meningsfull fritid kan innebära att man själv får välja hur man vill ta vara på tiden. Självbestämmande.”

INFLYTANDE OCH FÖRTROENDE

Diagrammet visar hur många procent som *vill* vara med och påverka i olika frågor (de ljusa staplarna) respektive hur många procent som anser att de *får* vara med och påverka (de mörka staplarna). Inflytandegapet är stort, särskilt gällande schema och skolmat.

Vad lägger unga i begreppet inflytande?

”Inflytande är vad man kan göra för att påverka.”

”Få människor att lyssna på ens åsikter och respektera dem. Få vara med och tänka och tycka om saker man tycker är dåligt eller bra.”

Ungdomarna upplevde att det är svårt att ha inflytande när de inte känner att det finns något äkta intresse från andra sidan att ta emot deras åsikter och synpunkter.

”Lättast i sammanhang där jag vet att det finns ett intresse av att jag ska påverka.”

”Elevernas åsikter känns inte prioriterade i skolan, det finns inte tid och rektorn går ifrån elevrådet när det gått en kvart.”

”Klass- och elevråd kan inte påverka skolan eller utbildningen, de får inte möjlighet till det och då försvinner engagemanget.”

Ungdomarna efterfrågade också kunskaper i hur de kan vara med och påverka. Många vill påverka men de vet inte hur de ska gå tillväga.

”Skolan brister i att förmedla hur man kan vara delaktig i samhället, politiskt eller inom skolan.”

Hur kan vi öka ungas delaktighet?

Flera ungdomar sa att vuxna saknar intresse för ungas åsikter och att det saknas respekt, många nedvärderar deras åsikter, menade ungdomarna. De bad vuxna att ge unga utrymme i debatter och att ta deras åsikter på allvar.

”Låt unga delta, ge dem utrymme att få fram sina åsikter och tankar. Tänk inte så mycket på vem som är barn och vem som är vuxen.”

Ungdomarna menade att i takt med att de märker att deras åsikter kan leda till förändringar ökar också deras engagemang för olika frågor. Det är också viktigt att vuxna lyckas väcka ungdomarnas intresse, bland

annat genom att ge lätt och kortfattad information för att sedan bjuda in till dialog.

För att öka engagemanget i skolarbetet efterfrågade ungdomarna mer inflytande i undervisningen.

”Låt unga ha mer inflytande i undervisningen, det blir roligare och mer meningsfullt om det är intressant och lärorikt.”

Ungdomarna menade att det skiljer sig mycket åt mellan olika lärare, det är upp till varje lärare hur mycket inflytande de vill ge eleverna.

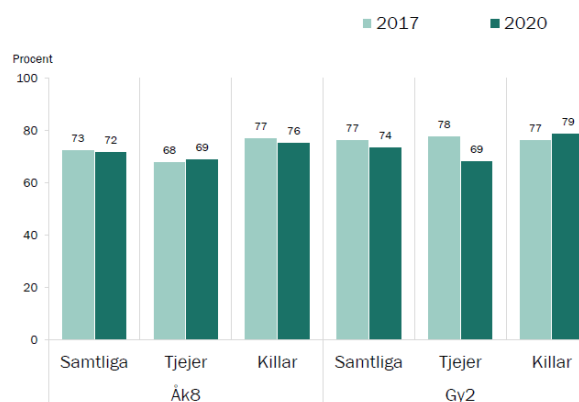
De är också viktigt att möta unga där unga redan finns och känner sig trygga, till exempel i skolan eller på Instagram eller Snapchat.

Att marknadsföra var och hur unga kan göra sina röster hörda är av stor betydelse för att öka ungas delaktighet. Ungdomar vill gärna föra fram sina åsikter men de vet inte hur de ska gå tillväga.

På vilket sätt vill unga uttrycka sin åsikt?

Hur önskar då unga själva uttrycka sina åsikter? De menade att de i första hand behöver få vetskap om hur de ska gå tillväga men om de får välja metod själva är det många som säger att de föredrar anonyma enkäter. Då får alla möjlighet att säga vad de tycker, det är enkelt och det ger många svar. Många nämnde också samtal i skolan, sociala medier man redan använder, klassråd och elevråd. Andra förslag var namninsamlingar, uttryck via konst, möjlighet att mejla direkt till politiker och förslagslappar till läraren.

Hur kan vi höja förtroendet för vuxna?

Drygt 70% anger att de har ganska stort eller stort förtroende för vuxna. Hur skulle vi kunna höja den siffran?

Ungdomarna menade att det behöver finnas en ömsesidig respekt mellan unga och vuxna för att det ska kunna skapas ett förtroende. Vuxna behöver visa ett gott bemötande, tillit och förmåga att lyssna. De behöver vara en bra förebild och prata i en god ton.

Ungdomarna berättade att de i skolan ibland upplever lärarna som utbildningsrobotar men förtroende byggs ju utifrån en medmänsklig relation. Det är viktigt att vuxna också kan erkänna sina fel och brister och att de håller ungdomarna uppdaterade kring vad som händer i olika frågor som unga varit med och diskuterat.

”Att vuxna berättar vad som händer och att de ger respons på vad de försökt göra och deras engagemang.”

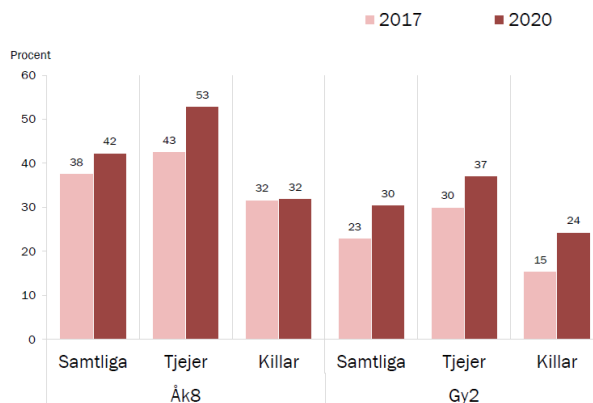
Vuxna behöver också göra sig synliga och visa att de finns där när ungdomarna behöver dem.

”Lärare behöver reagera när det händer saker.
Det behöver finnas närvarande vuxna som
agerar i skolan.”

Ungdomarna lyfte också att det är viktigt att
det finns vuxna att vända sig till vid behov,
till exempel att skolkuratorn eller ungdoms-
mottagningen finns lättillgängliga.

HÄLSA OCH TRYGGHET

42% av ungdomarna i årskurs 8 svarade att de sällan eller aldrig är trygga på ett eller flera av följande ställen; i hemmet, i mitt bostadsområde, på stan eller i centrum, i kollektivtrafiken, på internet, på väg till eller från skolan, i skolan, på träningen, på fritidsgården. Det är en stor skillnad mellan könen där tjejer i högre grad känner otrygghet.

Vad är trygghet för ungdomar?

Ungdomarna lyfte att sällskapet man umgås med är viktigt för att känna trygghet, att känna att man kan vara sig själv utan att bli dömd och att kunna uttrycka sina känslor och bli lyssnad på. Den andra delen handlar om att känna sig trygg i samhället, att kunna röra sig fritt och när som helst under dygnet utan att behöva vara rädd.

”Att känna att man kan lita på dem man är med. Att känna sig sedd och hörd.”

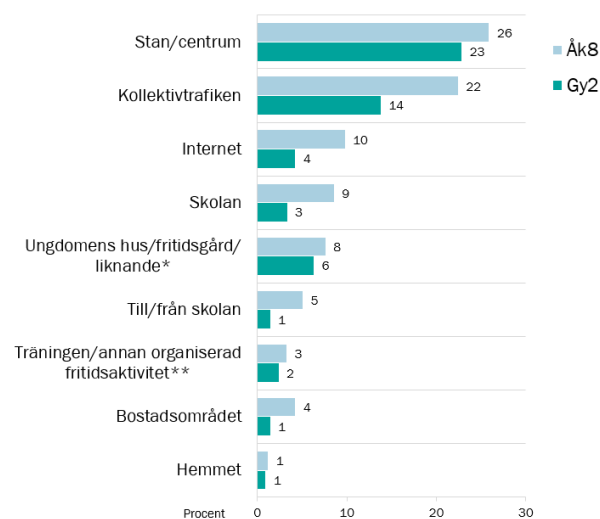
”Att man kan vara ute utan att bli skadad eller behandlad dåligt. Att man får vara den man är, utan att någon annan är ett hot med en.”

Ungdomarna lyfte också betydelsen av vuxennärvaro.

”Att ha människor man kan prata med. Viktigt att se att det finns vuxna man kan prata med, till exempel kuratorn.”

”Att ha tillgång till vuxna, men inte känna sig övervakad.”

Var i centrum och i kollektivtrafiken är ungdomar otrygga? Vad kan vi göra för att öka tryggheten där?

LUPP-enkäten visade att det är i stan/centrum och i kollektivtrafiken unga känner som mest otrygghet.

Under workshopen berättade många ungdomar att det främst är i resecentrumen de känner otrygghet, både i Mölnlycke och i Landvetter. Detta på grund av ungdomsgäng,

avsaknad av vuxna samt händelser som inträffat tidigare. Ungdomarna önskade att man utökar butikstiderna i resecentrumen samt att man sätter upp övervakningskameror och tar in fler väktare och nattvandrare. Ett annat förslag var mer och bättre belysning, även vid andra busshållplatser där lampor ibland saknas helt.

Ungdomarna tog också upp att man behöver jobba med roten till problemen.

”Arbeta med utanförskapet.”

”Ha mer aktiviteter för ungdomar för att förhindra ungdomsgång som stryker runt.”

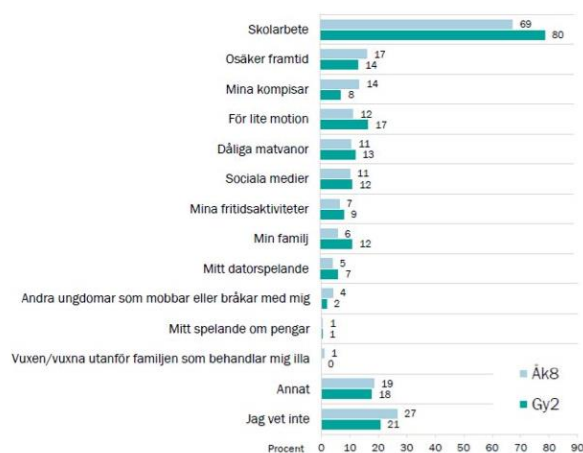
”Jobba på att minska ojämlikheter i samhället.”

När det gäller kollektivtrafiken är det oftast andra resenärer som uppträder avvikande som ger upphov till otrygghet, men det nämndes också att busschauffören kan vara otrevlig och därmed skapa otrygghet.

”Otryggt med fulla personer på bussen, även andra ungdomar som inte visar respekt. Otrevlig chaufför.”

För att komma åt problemen lyfte ungdomarna både att de önskar trygghetsvårdar på bussarna och att busschauffören tar ett större ansvar över tryggheten på bussen. Belysning på bussen kvälls- och nattetid togs också upp som en åtgärd för att öka tryggheten.

Vad är det som gör ungdomar stressade? Vad kan vi göra för att minska den stressen?

De allra flesta svarar i LUPP-enkäten att de tror att deras stress beror på skolarbetet.

Det var också det som lyftes mest under workshopen.

”Den största stressen är skolan. Först skola hela dagen, sedan hem och plugga...”

Ungdomarna känner mycket press både från föräldrar och från lärare och de önskade att kraven kunde minska. De sa också att de skulle vilja se mer stöttning från skolans sida när det gäller läxor, till exempel att skolan kan erbjuda läxstuga efter skolan med lärare som kan hjälpa dem med läxorna. De önskade också att lärarna har bättre kommunikation sinsemellan så att det inte blir en puckel med alla läxor och prov samtidigt. Lärarna behöver också bli bättre på att förbereda eleverna på vad som ska komma, menade ungdomarna. På grund av den höga stressen i skolan önskade ungdomarna att de får lära sig stresshantering under skoltid samt att skolkuratoren inför obligatoriska psykiska hälsokontroller för alla elever. Ungdomarna pratade också om att en

stökig miljö i skolan bidrar till stress och att det också är någonting skolan behöver arbeta med för att åtgärda.

Även om skolan bidrar med mycket stress finns det annat som också stressar ungdomarna. De menade att fritidsaktiviteter och dess tränare också kan bidra till stress. Många fritidsaktiviteter är också kopplade till prestation och kräver mycket engagemang och tid.

”Stress över att om man missar en träning får man inte spela nästa match.”

”Kanske kunde hjälpa om tränaren lät en hoppa över träningen en gång i veckan för att hinna plugga eller vila.”

Ungdomarna berättade vidare att de känner krav och press både från familjen, av normer och från sociala medier. Det förväntas att man ska se ut och vara på ett visst sätt. De efterfrågade stöd för att hantera sin situation.

”Hjälp från vänner, föräldrar eller andra vuxna att sätta ord på sin stress och nysta i vad det handlar om. När man gör det återfår man kontrollen över sitt liv och sina känslor.”

”Hjälp från personer i sin närhet att påminna om återhämtning, backa, sluta att fokusera på att bara prestera.”

Många tryckte på att de inte har tillräckligt med tid för återhämtning.

BILAGA – PUNKTLISTA MED SYNPUNKTER OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Fritid

- Fler fritidsaktiviteter nära, saknas i östra delarna.
- Skapa billiga fritidsaktiviteter.
- Bättre marknadsföring av fritidsaktiviteter.
- Mindre press från fritidsaktiviteter/tränare.
- Fler vuxna ute kvälls- och nattetid.
- Arbeta med utanförskapet.
- Ge ekonomiskt bidrag till dem som inte har råd med fritidsaktivitet.
- Busskort till alla så att alla kan ta sig till aktiviteter.

Förslag på aktiviteter

- Tennis
- Simhall
- Skidskytte
- Konståkning
- Scouter
- Idrott
- Gymnastik
- Fotboll (fler inomhuslokaler)
- Ishockey
- Pulka
- Skridskor
- Bio
- Gym
- Basket

- Volleyboll
- Schack
- Skatepark i Landvetter

Inflytande och förtroende

- Öka respekten mellan elever och lärare.
- Mer inflytande när det gäller skolmat, prov, läxor, schema och undervisning.
- Prioritera ungas åsikter i skolan, t.ex. genom att rektor närvarar vid elevråd.
- Bättre information från skolan hur man kan vara delaktig i samhället, politiskt eller inom skolan.
- Större möjligheter för elevrådet att påverka i frågor som rör skolan och utbildningen.
- Marknadsför ungdomsrådet mer.
- Fler möten mellan ungdomar och politiker, bjuda in politiker till skolan.
- Bli bättre på att återkoppla resultat som unga varit med och påverkat.
- Marknadsför hur unga kan påverka.
- Prata mer om delaktighet under mentorstiden, lägga upp veckorna tillsammans.
- Vuxna behöver reagera och agera när de ser att saker händer.
- Bygg medmänskliga relationer med eleverna.

Hälsa och trygghet

- Mindre skolarbete på fritiden.

- Max antal läxor/prov/inlämningar per vecka.
- Extra studiestöd i skolan.
- Undvika ”toppar” i skolan.
- Mer individanpassade åtgärder i skolan.
- Avsätt tid för en ansvarig lärare som hjälper till i skolan och har återkoppling med lärarna om hur eleverna presterar.
- Ge mer tid för olika arbetsuppgifter i skolan.
- Bättre förberedelse och förutsägbarhet från lärare.
- Minska social stress/konflikter i klassen.
- Minska dålig miljö/stökighet i skolan.
- Ha en workshop i stresshantering/utbildning i stresshantering på skoltid.
- Öka tillgängligheten till elevhälsan.
- Inför obligatoriska träffar med kuratorn/psykiska hälsokontroller.
- Stöd från vuxna att strukturera upp vardagen med skolarbete och fritidsaktiviteter.
- Bättre skyltar och ljus till/från mötesplatser.
- Lampor vid alla busshållplatser.
- Fler övervakningskameror.
- Utöka öppettiderna i butiker nära resecentrumen.
- Trygghetsvårdar på bussarna.

På vilket sätt vill unga uttrycka sin åsikt?

- Samtal.
- Demonstrationer.
- Sociala medier.
- Anonyma enkäter.
- Omröstningar.
- Namninsamlingar.
- Via konst.
- Klassråd/elevråd/ungdomsråd.
- Mejla politiker.
- Förslagslappar till läraren.
- Bjuda in politiker eller tjänstepersoner till skolan.
- Chatta.